

GYS-2023

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEB

Görevde Yükselme Sınavı

SAYMAN

NOKTA ATIŞI

**SORU
CEVAP**

editör
yayınları

GY S
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
SAYMAN

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Editör Yayınevine aittir.

Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekânîk yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

SERTİFİKA NO

40447

KAPAK TASARIMI

Editör Yayınevi Dizgi Ekibi

SAYFA TASARIMI

Editör Yayınevi Tasarım Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

Kitap hakkında görüş ve önerileriniz için

WhatsApp hattımız: 0 542 262 03 37

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE DİL BİLGİSİ	3
YÖNETİMDE İNSAN İLİŞKİLERİ VE İLETİŞİM	19
YÖNETİM, LİDERLİK VE ORGANİZASYON	35
İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ	43
YÖNETİMDE ETİK	53
TÜRK İDARE SİSTEMİ.	59
PROTOKOL KURALLARI	64
ATATÜRK İLKE VE İNKILAP TARİHİ	73
GENEL KÜLTÜR.	82
T.C. ANAYASASI.	92
657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU	134
1739 SAYILI MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU	171
222 SAYILI İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU	183
652 NOLU ÖZEL BARINMA HİZMETİ VEREN KURUMLAR VE BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KHK	194
4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN	198
5018 SAYILI KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU	201
2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU	222
4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU	241
4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU.	258
4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU.	268
5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU.	274
4688 SAYILI KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU SÖZLEŞME KANUNU.	289
5580 SAYILI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNU.	300

TÜRKÇE DİL BİLGİSİ

1. ÜNİTE

Soru 1: Sözcükte gerçek anlam nedir? Açıklayınız.

Cevap 1: Sözcüğün zihnimizde uyandırdığı ilk anlam gerçek anlamdır. Sözcüğün gerçek anlamı iki şekilde kullanılabilir. Bunlar, temel anlam ve yan anlamdır.

Temel (İlk) Anlam

Sözcüklerin aklımıza gelen ilk anlamıdır. Başka bir deyişle bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır. En eski ve yaygın anlam olarak da bilinir.

- Yolun sağ tarafında iğde ağaçları vardır. (Karada insanların ve hayvanların geçmesi için açılan veya kendi kendine oluşmuş, yürümeye uygun yer)
- Sıcaktan, bırakın yürümeyi, konuşacak hâlimiz bile kalmamıştı. (Havadaki yüksek ısı)
- Bardaktaki suyu niye döktün? (Boşaltmak)

Not: Bir sözcüğün tek başına taşıdığı anlam ile cümledeki anlamı aynı ise o sözcük temel anlamıyla kullanılmış demektir.

- Martinin kanatları ıslaktı.
- Kör babasına, uzun yıllar baktı.
- Gençler sahilde ateş yakmışlar.

Yukarıdaki cümlelerde geçen “kanat”, “kör” ve “ateş” sözcükleri tek başına taşıdıkları anlamları ile kullanılmıştır. Bu sebepten dolayı, bunlar temel anlamlı sözcüklerdir.

Yan Anlam

Sözcüklerin temel anlamlarıyla ilgilerini devam ettirerek kazanmış olduğu ikincil anlamlardır. Bir sözcüğün birden fazla yan anlamı olabilir.

- “Uzun uzun çevresindeki insanlara baktı.” Bu cümlede “bakmak” sözcüğü temel anlamda kullanılmıştır.
- “Her yere baktım fakat onu bulamadım.” cümlesinde “bakmak” sözcüğü yan anlam değeri kazanarak “aramak” anlamında kullanılmıştır.
- “Çocuğun gözleri artık görmüyordu.” cümlesindeki “göz” sözcüğü temel anlamda kullanılmıştır.
- “Dolabın gözlerine tek tek baktı.” cümlesindeki “göz” sözcüğü ise “çekmece” anlamında kullanılmış ve yan anlam kazanmıştır.

Bir sözcüğün temel anlamı ve yan anlamı gerçek anlam kapsamındadır. Yan anlam temel anlama dayalı olarak ortaya çıkar. Yani yan anlam kazanan sözcüğün her zaman temel anlamla bağlantısı vardır. Bu bağlantı biçim ya da görev bakımından olabilir.

Soru 2: Terim anlam nedir? Açıklayınız.

Cevap 2:

Terim Anlam

Bilim, sanat, spor ya da meslek dallarıyla ilgili özel, sınırlı bir anlamı ve kullanımı olan sözcüklere terim denir. Terimler genellikle gerçek anlamda kullanılır. Bir sözcüğün terim anlamı, ait olduğu alanda kullanıldığı an ortaya çıkar. Terimler kesin anlamlı sözcüklerdir. Bu sözcükler herkes için aynı anlamı ifade eder. Terimler, ait oldukları alanda kullanılır. Her alanın kendine özgü terimleri vardır. Edebiyat alanında kullanılan nazım, hece, ölçü; fizik alanında kullanılan atom, ışın, dalga vb. Birer terimdir.

- **Dünya, Güneş** etrafında döner. (astronomi terimi)
- Bu **dairenin alanını** hesaplayabilir misin? (geometri terimi)
- Verilen **eylemleri çatisına** göre inceleyiniz. (dil bilgisi terimi)
- **Radyo dalgalarını** bulamıyordum. (teknik terimi)
- **Korner atışını** İsmail kullanacaktı. (spor terimi)
- Fizik dersinde **ses dalgalarını** işledik. (fizik terimi)

Soru 3: Mecaz (değişmece) anlam nedir? Açıklayınız.

Cevap 3: Çok anlamlı bir sözcüğün temel ve yan anlamından tamamen sıyrılarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir.

Not: Hiçbir sözcük cümle içinde kullanılmadan mecaz anlam kazanamaz.

Mecaz Anamlı Sözcük

- Gerçek anlamını yitirir.
- Başka sözcüğün yerine kullanılır.
- Genellikle soyut anlamlıdır.
- Özünde benzetme amacı vardır.

Soru 43: Ünsüz uyumu nedir? Açıklayınız.

Cevap 43: Dilimizde sert ünsüzle biten kelimeler sert ünsüzle başlayan ekler alır: aç-tı, aş-çı, bak-tım, bas-kı, çiçek-ten, düş-kün, geç-tim, ipek-çi, seç-kin, seç-ti, süt-çü vb. Yumuşak ünsüzle biten kelimeler ise yumuşak ünsüzle başlayan ekler alır: al-dı, an-dı, bil-gi, del-gi, göz-cü, ver-di, yol-da vb.

Soru 44: Ünlü düşmesi nedir? Açıklayınız.**Cevap 44:**

- İki heceli bazı kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında ikinci hecelerindeki dar ünlüler düşer: ağız/ağzı, alın/alını, bağır/bağırım, beniz/benzi, beyin/beynimiz, boyun/boynu, böğür/böğürüm, burun/burnu, geniz/genzi, göğüs/göğsün, gönül/gönlünüz, karın/karını, oğul/oğlu; çevir-/çevril-, devir-/devril- vb.
- Ünlüyle başlayan ek aldıklarında vurgusuz orta hecesindeki dar ünlüsü düşen kelimelerle oluşturulan ikilemelerde ikinci kelimenin dar ünlüsü düşmez: ağız ağıza, burun buruna, koyun koyuna (yatmak), omuz omuza, devirden devire, nesilden nesile, oğuldan oğula, şehirden şehire vb.
- İçeri, dışarı, ileri, şura, bura, ora, yukarı, aşağı gibi sözcükler ek aldıklarında sonlarında bulunan ünlüler düşmez: içerde değil içeride, dışardan değil dışarıdan, ilerde değil ileride, şurda değil şurada, burda değil burada, orda değil orada, yukarda değil yukarıda, aşağıda değil aşağıda vb.

Soru 45: Küçük ünlü uyumu nedir? Açıklayınız.

Cevap 45: Bir kelimedeki düz ünlüden sonra düz (a, e, ı, i), yuvarlak ünlüden sonra yuvarlak dar (u, ü) veya düz geniş (a, e) ünlülerin bulunmasıdır: anlaşmalı, çilek, ısırmak, ılıklaşmak, kayıkçı, seslenmek, yeşil; boyunduruk, börekçi, çocuk, güreşmek, ocakçı, odun, özlemek, sürmek, vurmak, yoklamak, yorgunluk, yumurta, yüreksiz vb.

- Küçük ünlü uyumuna aykırı Türkçe kelimeler de vardır: avuç, avurt, çamur, kabuk, kavuk, kavun, kavurmak, kavuşmak, savurmak, yağmur vb.
- Küçük ünlü uyumu, alıntı kelimelerde aranmaz: aktör, alkol, bandrol, daktilo, kabul, doktor, muzır, mühim, mümin, müzik, profesör, radyo, vakur vb.
- Küçük ünlü uyumuna aykırı bazı kelimelere getirilen ekler, kelimenin son ünlüsüne uyar: kavun-u, konso-los-luk, muzır-lık, müzik-çi, yağmur-luk vb.
- Bazı alıntı kelimelerde ekler bu uyuma girmez: alkol-lü, kabul-ü, bandrol-lü, saat-lik vb.

- “-ki” aitlik eki yalnızca birkaç örnekte küçük ünlü uyumuna uyar: bugünkü, dünkü, öbürkü vb.
- Büyük ve küçük ünlü uyumuyla ilgili yukarıdaki kurallar aşağıdaki çizelgede de gösterilmiş ve örneklendirilmiştir:

a → a, ı (takar, alır)	o → u, a (omuz, oya)
e → e, i (geçer, gelir)	ö → ü, e (ölçü, ördek)
ı → ı, a (kılıç, kısa)	u → u, a (uzun, ufak)
i → i, e (ilik, ince)	ü → ü, e (ütü, ürkek)

Soru 46: Büyük ünlü uyumu nedir? Açıklayınız.

Cevap 46: Bir kelimenin birinci hecesinde kalın bir ünlü (a, ı, o, u) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlülerin de kalın, ince bir ünlü (e, i, ö, ü) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlülerin de ince olmasıdır: adım, ayak, boyunduruk, burun, dalga, dudak, kırılma; beşik, bilezik, gelincik, gözlük, üzengi, vergi, yüzük vb.

- Büyük ünlü uyumuna aykırı olan Türkçe kelimeler de vardır: anne, dahi, elma, hangi, hani, inanmak, kardeş, şişman vb.
- Alıntı kelimelerde büyük ünlü uyumu aranmaz: ahenk, badem, ceylan, çiroz, dükkân, fidan, gazete, hamsi, kestane, limon, model, nişasta, otomatik, pehlivan, selam, tiyatro, viraj, ziyaret vb.
- Bitişik yazılan birleşik kelimelerde büyük ünlü uyumu aranmaz: açık göz, bilgisayar, çekyat, hanımeli vb.
- “-gil, -ken, -leyin, -mtırak, -yor” ekleri büyük ünlü uyumuna uymaz: akşam-leyin, bakla-gil-ler, çalışır-ken, ekşi-mtırak, yürü-yor vb.
- “-daş (-taş)” eki bazı kelimelerde büyük ünlü uyumuna uymaz: din-daş, gönül-daş, meslek-taş, ülkü-daş vb.
- “-ki” aitlik eki büyük ünlü uyumuna uymaz: akşamki, duvardaki, karşıki, onunki, yarınki, yoldaki vb.
- Büyük ünlü uyumuna girmeyen kelimelere gelen ekler, kalınlık incelik bakımından son hecenin ünlüsüne uyar: adalet-li, anne-si, kardeş-lik, meslektaş-ımız, şişman-lık vb.
- Bazı alıntı kelimelerde ekler bu uyuma girmez: idrak-i, meçhul-e, mentol-de, sembol-ler vb.
- Son ünlüleri kalın olmasına karşın son sesleri ince söylenen bazı alıntı kelimeler ince ünlü ekler alır: alkol/alkolü, hakikat/hakikati, helal/helalimiz, idrak/idrakimiz, kabul/kabulü, kontrol/kontrolü, protokol/protokole, saat/saate, sadakat/sadakati, santral/santaller vb.

YÖNETİMDE İNSAN İLİŞKİLERİ VE İLETİŞİM

2. ÜNİTE

Soru 1: Yönetimde insan ilişkileri nedir?

Cevap 1: Yönetimde insan ilişkileri, örgütün amaçlarını gerçekleştirilmeye ve iş görenlerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik iş görenler arası etkileşimler dizisidir.

Soru 2: İnsan ilişkilerinde tepkileri etkileyen faktörler nelerdir?

Cevap 2: İlişkileri niteleyen birbiri ile etkileşen insanların tepkilerini aşağıdaki koşullar belirler:

- Tepkilerin içeriği, türü, yeğlinliği, zamanı, sıklığı
- Tepkilerin birbirine benzerliği ya da zıtlığı
- Tepkilerin birbirini tamamlamaları ya da bozmaları
- Tepkilerin karşıtlarca benimsenme derecesi
- Tepkilerin birbirine yeğlilikçe, nitelikçe, nicelikçe denkliği
- Karşıtların tepkilerin anlamını anlamada becerikliliği

Soru 3: Yönetimde insan ilişkileri nasıl gerçekleştirilir?

Cevap 3: Yönetimde insan ilişkileri nesnel (objektive), ussal (rational) ve yönetsel ilkelere dayalı olarak gerçekleştirilir. İnsan ilişkileri, hiçbir zaman yönetmenlerin iş görenleri diledikleri gibi kullanmalarının bir aracı değildir. Ayrıca, iş görenlerin sırtını okşamak, onları rahatlığa kavuşturmak, duygusal davranmak veya gereksiz ödünler vermek gibi yanlış anlamalar ve uygulamalarla da ilişkili değildir.

Soru 4: Yönetimde insan ilişkilerinin temel ilkesi nedir?

Cevap 4: Yönetimde insan ilişkilerinin temel ilkesi, insan ilişkilerinin insan insana ilişki olduğudur. Her iş görenin yetiştirilip gizli gücü yeterli düzeyde ortaya çıkarıldığında örgüte özgü kültürel değerler üretebileceğine inanmak, yönetimde insan ilişkilerinin özünü oluşturur.

Soru 5: İnsan ilişkilerinde anlamdaşlık (empathy) ile duygudaşlık (sympathy) arasındaki fark nedir?

Cevap 5: Anlamdaşlık, insanın kendini karşısındaki yerine koyarak onun duygularını anlamasını gerektirir, ancak onun gibi duygulanması değildir. Yönetenler ve yönetilenler arasında sorunların çözümü için anlamdaşlık önemlidir. Duygudaşlık ise ilişki kurulan kişiyle aynı acıyı ya da aynı hazzı paylaşmayı ve duyguların denk düzeyde yekınmesini gerektirir. Duygudaşlık, yönetimde sorunların çözülmesini zorlaştırabilir ve yanlış yargı ve kararlara yol açabilir. Oysa anlamdaşlıkta, kendimizi karşımızdaki insanın yerine koyarak onun sorununu kendisinin anladığı gibi anlamaya çalışırız. Anlamdaşlık, iletişimi kusursuzca gerçekleştirmeyi amaçlar.

Soru 6: İnsan ilişkilerinde hoşgörü kavramı neyi ifade eder?

Cevap 6: Hoşgörü, ilişki kuran insanların birbirlerine kusur işleme hakkını tanımalarını ifade eder. Ancak hoşgörünün sınırları vardır. İnsanın gelişim düzeyi yükseldikçe, aynı kusurun tekrarlanması veya kusurun tehlike yaratma olasılığının artması durumunda hoşgörü daralır. Hoşgörü, acemi bir işgörenin veya işine yeni başlayan birinin kusur işleme hakkının daha geniş sınırlı olduğu, ancak kusurlardan geri bildirimini kişiyi eğiteceği ve kusurların bir daha işlenmeyeceği varsayımına dayanır. Ancak, hoşgörünün sınırı maddi ve manevi anlamda onarılmaz tehlikeler yaratacak kusurlarda sıfıra iner ve yüksek makamlarda bulunan yönetmenlerin yönetsel kusur işleme hakkı bulunmaz.

Soru 7: İnsan ilişkilerinde ilgi neden önemlidir?

Cevap 7: İlgi, insanların en önemli gereksinmelerinden biridir ve insan ilişkilerinde önemli bir rol oynar. İşgörenler, özellikle yönetmenlerin ilgilerini beklerler. İnsanların birbirlerini içtenlikle dinlemeleri, birbirleriyle konuşmaları, birbirlerine yazmaları, insan ilişkilerini geliştirir. Ancak, yönetmen ve yönetilenlerin birbirleriyle aşırı düzeyde ilgilenmeleri de insan ilişkilerini bozabilir. Dolayısıyla, ilginin doğru bir dengeyle ifade edilmesi önemlidir.

YÖNETİM, LİDERLİK VE ORGANİZASYON

3. ÜNİTE

Soru 1: Yönetim kavramının temel amacı nedir?

Cevap 1: Yönetim kavramının temel amacı, önceden belirlenmiş işletme amacına ulaşmak için iş gücü, para, zaman, malzeme, makine ve yer gibi kaynakları ekonomik, verimli ve etkin bir şekilde kullanarak çıktı-lara dönüştürmek için gerekli ortamı yaratmaktır. Yani yönetim, kaynakları doğru ve uygun şekilde yöneterek hedeflenen sonuçları elde etmeyi amaçlar.

Soru 2: Yönetim bilim midir, sanat mıdır?

Cevap 2: Yönetim hem bir bilim hem de bir sanattır. Yönetim, sistematik bir kuramın uygulanmasıyla en iyi şekilde gerçekleştirilebilecek bir süreç olarak kabul edilebilir. Sayısal verilerin kullanımı, bilgi yönetim sistemleri ve istatistiksel kontrol teknikleri gibi özellikler yönetimi bir bilim olarak değerlendirmemizi sağlar. Ancak yönetimin başarısı, yöneticinin insanları anlama, sezgilerini kullanma, etkili iletişim kurma ve işin yapılmasında sanatsal yeteneklerini kullanma becerisine de dayanır. Bu nedenle yönetim, hem bilim hem de sanat olarak kabul edilir.

Soru 3: Yönetim faaliyetinin özellikleri nelerdir?

Cevap 3: Yönetim faaliyetinin özellikleri şunlardır:

- Amaca yönelik olması
- Bir grup faaliyeti olması
- İnsanlara yönelik olması
- İş bölümü ve uzmanlaşmayı içermesi
- Koordinasyonu sağlaması
- Yetki ve sorumlulukları içermesi

Soru 4: Dar anlamda yönetim fonksiyonları nelerdir? Açıklayınız.

Cevap 4:

Planlama: Planlama örgütteki her seviyede gerekli olan bir yönetim fonksiyonudur. Planlama gelecekteki olaylarla ilgilenmeyi gerektirir ve gelecekteki durumun bugünden şekillendirilmesidir.

Örgütlenme: Örgütlenmenin başarısı planın başarısına bağlıdır. Planlamada başarısızlık varsa örgütlenme fonksiyonunun başarısını bekleyemeyiz.

Yöneltme: Yöneltme belirlenen amaçlara ulaşmak için diğerlerini etkileme demektir. Yöneltme insan davranışları hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Denetim: İşletmenin başarısını ölçmek yöneticilerin en temel işidir. Stratejik ve eylemsel planların başarısını ölçmek çok önemlidir.

Soru 5: Yönetim geniş anlamda söz konusu olduğunda etkili olabilecek yönetim fonksiyonları nelerdir?

Cevap 5: Geniş anlamda baktığımızda dört temel fonksiyonun yanında yönetimin başarılmasında etkili olabilecek fonksiyonlar da vardır.

Karar Verme: Planlama yapmak birçok kararı gerektirdiğinden karar verme de bir yönetim fonksiyonu olarak kabul edilebilir.

Kadrolama: Yönetimin başarısı çalışanların başarısının bir fonksiyonudur. Bu durum kadrolamanın önemini ortaya koymaktadır.

Güdüleme: Güdüleme, insanın duygusal yönü ve işten tatmin olması ile ilgilidir. Çalışanların doğru bir şekilde güdülenmesi yönetimin başarısı için gereklidir.

İletişim: İletişim ile bölümler, gruplar ve insanlar daha başarılı bir şekilde görev yapabilirler. İnsanların teknik bilgi, araç ve haberler konusunda bilgili olmaları yöneticilerin görevlerini daha iyi yapmalarına ortam hazırlar.

Soru 6: Yöneticilerin rolleri nelerdir?

Cevap 6: Yöneticilerin rolleri işlerin başkaları vasıtasıyla yapılmasını sağlamak, planlama yapmak, karar verme organı gibi çalışmak, örgüt yapısını ihtiyaçlara uygun hâle getirmek için çaba harcamak, örgütü dış çevreye karşı temsil etmek ve denetim görevini yerine getirmektir.

Soru 41: Fransız Maden Mühendisi Henri Fayol tarafından geliştirilen Yönetim Süreci Yaklaşımı'na ait ilkelerin sınıflandırılması nasıl yapılmaktadır?

Cevap 41:

Fayol'un İlkelerinin Sınıflandırılması		
Yapısal İlkeler	Süreçle İlgili İlkeler	Sonuçlarla İlgili İlkeler
İş bölümü	Disiplin	Personelin devamlılığı
Yönetim birliği	Hakkaniyet	Düzen ve istikrar
Yetki ve sorumluluk	Kumanda birliği	Girişim
Merkezleşme	Personelin ödüllendirilmesi ve ücretler	Birlik ve beraberlik ruhu
Hiyerarşi ilkesi	Genel çıkarların üstünlüğü	

Soru 42: Max Weber'in bürokrasiye ilişkin görüşleri nelerdir ve yetkiyi nasıl üçe ayırmaktadır?

Cevap 42: Max Weber, büyük işletmelerin yönetimi için bürokrasiyi ideal bir örgüt biçimi olarak görmüştür. Bürokrasiye ilişkin görüşlerinde, şu özelliklere vurgu yapmıştır: İşlerin uzmanlaşmaya dayandığı, yetkilerin hiyerarşik bir yapı içinde açıkça belirlendiği, işle ilgili kararların belirlenmiş ilke ve yöntemlere göre yürütüldüğü, personelin görevlerini bilimsel ve kişisel olmayan bir şekilde yerine getirmesi gerektiği ve çalışanların teknik yeteneklerine göre istihdam edildiği vurgulanmıştır. Weber, yetki kavramını üçe ayırmıştır. Bunlar:

Geleneksel Yetki: Bu tür yetki, bir kişinin mevkii veya aidiyeti gibi geleneksel normlardan kaynaklanır. Örneğin, kraliyet ailesinden birisi veya geleneksel bir liderin miras yoluyla sahip olduğu yetki geleneksel yetkiye örnektir.

Karizmatik Yetki: Bu tür yetki, bir liderin kişisel nitelikleri, karizması ve etkileyciliği tarafından doğrudan etkilidir. Karizmatik liderler, takipçileri üzerinde büyük bir etki ve takipçi bağlılığı yaratır. Örneğin, büyük bir sanatçı veya dinî liderin sahip olduğu karizmatik yetki karizmatik yetkiye örnektir.

Ussal Yetki: Bu tür yetki, kurallar ve mevzuat tarafından tanınan ve belirlenen bir pozisyon veya statüden kaynaklanır. Ussal yetki, belirli bir görev veya mevkiye atanmış olan kişinin yetkisini ifade eder. Örneğin, bir yöneticinin yönetim pozisyonundan kaynaklanan ussal yetkisi ussal yetkiye örnektir.

Soru 43: Neoklasik yönetim, klasik teoriyi tamamlamaya çalışan bir yaklaşım olarak insanın önemini vurgulamaktadır. İnsan ilişkileri yaklaşımı ne anlama gelir ve hangi temel kavramları içerir?

Cevap 43: İnsan ilişkileri yaklaşımı, örgütler içinde gözlemlenebilir ve kontrol edilebilir insan davranışlarının bilimsel yöntemlerle incelenmesini ifade eder. Bu yaklaşım, örgütün bir sosyal sistem olduğunu ve insanın bu sistemin en önemli unsuru olduğunu vurgular. Temel kavramları şunlardır: Bireysel farklılıklar, insanın bütünsel olarak ele alınması, davranışlar, insan ve örgüt arasındaki karşılıklı bağımlılık, örgütün sosyal bir sistem olması ve insan ilişkilerine dayanan bir örgüt modeli.

Soru 44: İnsan ilişkileri yaklaşımının önemli araştırmalarından biri olan Hawthorne Araştırmaları, hangi dönemde ve hangi araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir?

Cevap 44: Hawthorne Araştırmaları, 1924-1933 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar Elton Mayo, Fritz Roethlisberger ve William Dickson tarafından yapılmıştır.

Soru 45: Hawthorne Araştırmaları, çalışanlarla ilgili hangi önemli bulguları ortaya koymuştur?

Cevap 45: Hawthorne Araştırmaları çalışanlarla ilgili şu önemli bulguları ortaya koymuştur:

- Klasiklerin akılcı ekonomik insan modelinin geçerli olmadığı,
- Çalışanların gruplar aracılığıyla ihtiyaçlarını giderdikleri,
- Çalışanların değişikliklere karşı her zaman mantıklı tepkiler gösteremedikleri,
- Duygusal faktörlerin, değer hükümlerinin ve değişikliğin onlar için taşıdığı anlamının dikkate alınması gerektiği

İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ

4. ÜNİTE

Soru 1: İnsan haklarının temel özellikleri nelerdir ve neden önemlidir?

Cevap 1: İnsan haklarının temel özellikleri şunlardır:

- Eşitlik
- Bölünmezlik
- Evrensellik
- İlişkili olma
- Geri alınamazlık
- İnsan onurunu koruma

Bu haklar, tüm insanların eşit ve ayırım gözetmeksizin sahip olduğu haklardır. İnsan hakları evrensel, yani dünyanın her yerinde geçerlidir. Geri alınamazdır, yani insanların bu haklarından vazgeçmeleri veya başkasına devretmeleri mümkün değildir. İnsan hakları bölünmezdir, yani hiçbir hak diğerinden ayrılamaz. Bu haklar birbirleriyle ilişkilidir ve birbirini tamamlayarak insanın onurlu bir şekilde yaşamasını sağlar. İnsan hakları, insanın değerini ve onurunu korumayı amaçlar. Bu haklar önemlidir çünkü insanların adil, özgür ve onurlu bir yaşam sürmelerini sağlar, insanların eşitlik ve adalet temelinde bir arada yaşamasını destekler ve insan haklarının ihlal edildiği durumlarda müdahale edilmesi gerektiği bir normatif çerçeveye sunar.

Soru 2: Hak kavramı nedir ve hangi öneme sahiptir?

Cevap 2: Hak kavramı, belli bir hukuk düzeni içerisinde, hukuk kurallarının kişilere belli yönde davranmaya izin vermesi, belli şeyleri istemeye yetkili kılmasıdır. Hak kavramı, insanların korunması ve güvence altına alınması gereken temel değerlerini ifade eder. Kişilerin haklara sahip olması, bu hakların gerçekleşmesi için diğer kişilere ve devlete sorumluluklar yükler.

Soru 3: Özgürlük kavramı nasıl tanımlanır ve hangi sınırlamalarla birlikte gelir?

Cevap 3: Özgürlük, bir hukuk düzeni tarafından düzenlenen geniş bir serbestlik alanını ifade eder. Özgürlük, başkasına zarar vermeden yapılan her şeyi kapsar. Ancak kişilerin sahip oldukları özgürlükler sınırsız değildir. Özgürlük, diğer insanların haklarına ve toplumun güvenliğine zarar verme özgürlüğünü içermez. Bu nedenle, özgürlük kavramı belirli sınırlamalarla birlikte gelir ve hukuk düzeni tarafından belirlenen kurallara tabi olmayı gerektirir.

Soru 4: Eşitlik kavramı nedir ve hangi prensipler üzerine kurulmuştur?

Cevap 4: Eşitlik kavramı, din, mezhep, etnik köken, asalet, servet, makam gibi ayrımcılık unsurları gözetilmeksizin kişilerin yasalar karşısında eşit muamele görmesini ifade eder. Hukuki eşitlik ilkesi, devlet organları ve idare makamlarının tüm işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda olduklarını belirtir. Bu prensip, adaletin sağlanması, ayrımcılığın önlenmesi ve herkesin eşit fırsatlara sahip olması amacıyla temel bir öneme sahiptir.

Soru 5: Temel hak ve özgürlüklerin kötüye kullanılması kuralı neyi amaçlar ve hangi durumları kapsar?

Cevap 5: Temel hak ve özgürlüklerin kötüye kullanılması kuralı, devletin bütünlüğünü ve birliğini bozma, Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını ve birliğini tehlikeye düşürme, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırma, devletin bir kişi veya grup tarafından yönetilmesini veya bir sınıfın diğer sınıflar üzerinde egemenliğini sağlama, ırk, dil, din ve mezhep ayrımcılığı oluşturma veya bu kavram ve görüşlere dayanan bir devlet düzeni kurma gibi amaçlarla kullanılmasını engeller. Bu kural, genel ve özel sınırlamalarla belirli durumları önlemeyi hedefler ve temel hak ve özgürlüklerin korunmasını sağlar.

Soru 6: Negatif statü hakları nelerdir ve hangi amaçla kullanılırlar?

Cevap 6: Negatif statü hakları, kişinin devlet tarafından aşılamayacak ve dokunulamayacak özel alanının sınırlarını çizen hak ve hürriyetlerdir.

- Konut dokunulmazlığı hakkı
- Kişi güvenliği hakkı
- Din hürriyeti
- Düşünce hürriyeti vs.

Negatif statü hakları, kişiyi devlete ve topluma karşı korumak için kullanılır. Bu haklar, bireyin özel yaşam alanını koruma, güvenlik sağlama, inanç ve düşünce özgürlüğünü garanti altına alma gibi amaçlarla kullanılır. Ayrıca, negatif statü hakları genellikle "koruyucu haklar" veya "kişisel haklar" olarak da adlandırılır.

YÖNETİMDE ETİK

5. ÜNİTE

Soru 1: Etik nedir ? Açıklayınız.

Cevap 1: Etik, neyin iyi ve doğru, neyin kötü ve yanlış olduğunu irdeleyen ve soruşturan, kişi hayatının amacının ne olması gerektiği üzerinde duran, ahlaki ve erdemli bir yaşam tarzının hangi unsurları içinde barındırdığını konu edinen bir felsefe dalı olarak tanımlanabilir.

Etik, diğer bir ifadeyle ahlak felsefesi, özelde "Nasıl davranmalı?", genelde ise "Nasıl yaşamalı?" sorularını cevaplayan görüşleri inceleyen ve analiz eden felsefe dalıdır.

Kant, etiğin bir zihniyet felsefesi olduğunu söyler. Zihniyetimizin eylemlerimizin ilkelerini oluşturduğunu vurgular. Etiğin, zihniyetin manevi iyiliğinden dolayı insanın yerine getirmeye zorlanabileceği eylemleri gerçekleştirmesini istediğini savunur.

Beekun etiği, yanlış ve doğruyu birbirinden ayıran ahlaki ilkelerin bütünü olarak tanımlamıştır. Bu açıdan etik, normatif (kuralları ya da standartları belirleyen) bir alandır. Çünkü etik, bireyin hem yapması gerekeni hem de yapmaması gerekeni ortaya koymaktadır. Etik, kişilerin yapacakları tercihleri ve nasıl davranacaklarını etkileyen ve doğru ya da iyinin ne olduğunu ortaya koymayı hedefleyen bir sanat, hayat tarzı, eylem kuralı ya da ahlak ilkesidir.

Soru 2: Etiğin amacı nedir?

Cevap 2: Etiğin amacı, bireye toplum içerisinde diğerleriyle birlikte yaşarken iyi temellendirilmiş ahlaki kararları kendi başına verebilecek durumda olmayı ve kendi başına var olabilmeyi öğretmektir.

Dolayısıyla etik;

- Ahlaki koşulların anlamlarıyla,
- Ahlaki kararların yer aldığı koşullarla ve
- Ahlaki ilkelerin açıklanmasıyla ilgilidir.

Soru 3: Etiğin görevi nedir?

Cevap 3: Etiğin görevi, hangi somut amaçların tek tek iyi, herkes için ulaşılmaya değer amaçlar olduğunu belirlemek değil; daha çok ölçütleri belirleyerek bu ölçütlere göre öncelikle hangi amacın iyi bir amaç olarak kabul edilmesinin bağlayıcı olabileceğini göstermektir.

Soru 4: Betimleyici etik nedir?

Cevap 4: Ahlak alanına bilimsel yaklaşımın uygulanmasının bir sonucu olan betimleyici etik, ahlak ve ahlaki eylem bağlamında, olan olgularla ya da olması gereken olgularla ilgilenir. Diğer bir ifadeyle ahlaki inançlarımızla ilgili sosyolojik ya da psikolojik olguları ifade eder. Bu etik anlayışı norm bildirmek ya da kural koymak yerine, sadece insan eylemini gözlemleyerek eylemlerin sonuçlarını betimler.

Soru 5: Normatif etik nedir?

Cevap 5: Normatif etik, nasıl eylemde bulunmalı, nasıl yaşamalı ya da nasıl bir insan olmalı? Gibi kimi kıstaslarla ilgilenir. Normatif etikte ahlaki isteklerin ve normların betimlenmesinden çok gerekçelendirilerek temellendirilmesi amaçlanmaktadır. Normatif etik, bu işlevi yerine getirirken "en üst iyi"ye göndermede bulunur. Normatif etik insan varlıklarına, neyin doğru ve neyin yanlış, neyin iyi ve neyin kötü olduğuyula, bazı durumlarda ne yapıp ne yapmamaları gerektiğiyle, hayatta hangi amaçların peşinden gitmeleri, hayatlarını nasıl sürdürmeleri gerektiğiyle ilgili bilgi veren, insanların ahlaki eylemleri için düzenleyici ilkeler getiren etik türüdür.

Soru 6: Meta etik nedir?

Cevap 6: Meta etik terimi Anglo-Sakson felsefe çevrelerinden ortaya çıkmış bir kavramdır. Bu etik türü, normatif etiğin ortaya koyduğu ahlaki yargılar üzerine konuşur, bu yargılarda adı geçen kavramları ve söz konusu kavramlarla yargıların manalarını, işlevlerini ve birbirleriyle olan ilişkileri inceler. Dolayısıyla meta etik, ahlaki hayatla ilgili önermeler ileri süren etiğin de bir üst düzeyine çıkarak onun üzerine bir söylem olmak durumundadır.

Soru 7: Etik-ahlak ilişkisini açıklayınız.

Cevap 7: Ahlak ve etik birbirinden ayrı kavramlardır. Ama çoğu yazar bu iki kavramı aynı anlamda kullanmış ve çoğunlukla ahlak kavramını kullanmayı tercih etmişlerdir. Etik ile ahlakın aynı anlamda olmamasının sebebi, etiğin ahlak felsefesi; ahlakın ise etiğin araştırma konusu olmasındandır. Ahlak, belirli bir toplumda belirli bir dönemde, kişilerin veya kişi gruplarının uymakla yükümlü oldukları davranış şekilleri, iş kuralları-

TÜRK İDARE SİSTEMİ

6. ÜNİTE

Soru 1: Merkezi yönetim nedir? Kaça ayrılmaktadır?

Cevap 1: Ülke genelinde sunulacak kamu hizmetlerinin devlet tüzel kişiliği altında teşkilatlanmış birimlerce vatandaşlara sunulmasıdır. Başkent ve taşra teşkilatı olmak üzere ikiye ayrılır.

Başkent Teşkilatı	Taşra Teşkilatı
<ul style="list-style-type: none"> Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Bakanlıklar Merkeze Yardımcı Kuruluşlar	<ul style="list-style-type: none"> İl Genel İdaresi İlçe İdaresi Bölge İdaresi

Soru 2: Cumhurbaşkanlığı Kabinesi'ne bağlı bakanlıklar hangileridir?

Cevap 2:

- Adalet Bakanı
- İçişleri Bakanı
- Hazine ve Maliye Bakanı
- Sağlık Bakanı
- Ticaret Bakanı
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanı
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanı
- Tarım ve Orman Bakanı
- Kültür ve Turizm Bakanı
- Gençlik ve Spor Bakanı
- Milli Savunma Bakanı
- Milli Eğitim Bakanı
- Dışişleri Bakanı

Soru 3: Cumhurbaşkanlığına bağlı kurul ve kuruluşlar hangileridir?

Cevap 3: Bağlı Kurullar

- Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu
- Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu
- Ekonomi Politikaları Kurulu

- Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu
- Hukuk Politikaları Kurulu
- Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu
- Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu
- Sosyal Politikalar Kurulu
- Yerel Yönetim Politikalar Kurulu

Bağlı Kuruluşlar

- Devlet Denetleme Kurulu
- Milli Güvenlik Kurulu
- Milli İstihbarat Başkanlığı
- İletişim Başkanlığı
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Türkiye Varlık Fonu
- Savunma Sanayi Başkanlığı
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
- Devlet Arşivleri Başkanlığı

Soru 4: Milli Güvenlik Kurulu'nun görevleri nelerdir ve hangi yetkilerle donatılmıştır?

Cevap 4: Milli Güvenlik Kurulu'nun (MGK) görevleri arasında devletin milli güvenlik siyasetinin belirlenmesi, tespiti ve uygulanmasıyla ilgili tavsiye kararları almak, gerekli koordinasyonu sağlamak ve bu konuda Cumhurbaşkanına görüş bildirmek yer almaktadır. MGK, kararları tavsiye niteliğinde olan bir kuruldur.

Kurul her 2 ayda bir düzenli olarak toplanır ve gerektiğinde Cumhurbaşkanının çağırısı üzerine acil toplantılar yapabilir.

Soru 5: Danıştay'ın görevleri nelerdir?

Cevap 5: Danıştay, hem yüksek idare mahkemesi olarak işlev göerek davaları görmek hem de devletin danışma ve inceleme organı olarak hizmet vermektedir. Görevleri arasında, kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeler hakkında iki ay içinde görüş bildirmek ve idari uyuşmazlıkları çözmek bulunmaktadır.

Soru 13: Kaymakam kimdir, görevleri nelerdir ve hangi yetkilere sahiptir?

Cevap 13: Kaymakam, Cumhurbaşkanı onayıyla atanır ve ilçe idaresinin en üst düzey mülki amiri olarak görev yapar. Valinin gözetimi ve denetimi altında görevlerini yerine getirir. Kaymakam, ilçede Cumhurbaşkanının temsilcisidir ve tüm idari kuruluşların amiridir.

Görevleri

- İlçenin genel idaresini ve gidişini düzenlemek ve denetlemek
- Resmi törenlere başkanlık yapmak
- İlçe memurlarının çalışmalarını ve teşkilatın işleyişini gözetlemek
- Kamu düzen ve emniyetini sağlamak için gerekli önlemleri almak
- Kanun ve diğer mevzuatın uygulanmasını sağlamak
- Mahalli idareler üzerinde vesayet yetkisini kullanmak

Ancak, kaymakamın olağanüstü durumlarda askeri kuruluşlardan doğrudan yardım isteme yetkisi bulunmamaktadır. Ayrıca, genel emir çıkarma yetkisi ve yabancı ülke temsilcileri ile görüşme yetkisi de kaymakama verilmemiştir.

Soru 14: Vali ve Kaymakam arasındaki temel farklar nelerdir?

Cevap 14: Vali ve Kaymakam arasında bazı temel farklar vardır. İşte bu farkları gösteren bazı özellikler:

Temsil Yetkisi: Vali, devleti ve Cumhurbaşkanını temsil ederken, Kaymakam sadece Cumhurbaşkanını temsil eder.

Genel Emir Yetkisi: Vali, ilde genel emir çıkarabilirken, Kaymakam ilçede genel emir çıkaramaz.

Atama Yöntemi: Vali, Cumhurbaşkanı kararıyla atanırken, Kaymakam ise Cumhurbaşkanı onayı ile atanır.

Görev Niteliği: Vali, istisnai memurluk statüsüne sahipken, Kaymakam meslek memurluğu niteliğindedir.

Yetki Genişliği: Vali yetki genişliği ilkesine sahipken, Kaymakamın yetki genişliği ilkesi bulunmamaktadır.

Askeri Birimlerden Yardım İsteme Yetkisi: Valiler, askeri birimlerden doğrudan yardım isteme yetkisine sahipken, Kaymakamın böyle bir yetkisi yoktur.

Yabancı Ülke Temsilcileri ile Görüşme Yetkisi: Valiler, yabancı ülke temsilcileri ile görüşme yapabilirken, Kaymakamların bu yetkisi bulunmamaktadır.

Soru 15: İlçe İdare Kurulu'nun görevleri nelerdir ve hangi görevlilerden oluşur?

Cevap 15: İlçe İdare Kurulu'nun görevleri arasında kaymakama yardımcılık yapmak, danışmanlık sağlamak ve kaymakamın işlerini yürütmek bulunur. Bu kurul, kaymakama destek olmak amacıyla ilçede gerçekleştirilecek idari işlemlerin takibi, koordinasyonu ve yönlendirmesini sağlar. Ayrıca ilçedeki yazışmaları yönetir, mali işlemleri denetler, sağlık hizmetlerinin düzenli yürütülmesini gözetir ve eğitim, tarım ve hayvancılık gibi alanlarda ilçedeki faaliyetleri izler.

İlçe İdare Kurulu; Kaymakam başkanlığında görev yapar ve aşağıdaki görevlilerden oluşur:

- Yazı İşleri Müdürü
- Mal Müdürü
- Hükümet Hekimi
- İlçe Milli Eğitim Müdürü
- Veteriner
- İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü

Soru 16: İlçe İdare Şube Başkanlarının görev ve yetkileri nelerdir?

Cevap 16: İlçe İdare Şube Başkanları, ilçe yönetimi içinde yer alan kuruluşların başında bulunan bakanlıkların ilçedeki en yüksek müdürleridir. Bu kişiler, görevlerinden dolayı kaymakama karşı sorumludurlar. İlçede faaliyet gösteren bakanlık veya kamu kurumlarının idari birimlerini yönetmekten sorumludur. Örneğin, İlçe Milli Eğitim Müdürü, İlçe İdare Şube Başkanlarından biridir.

Soru 17: Yerinden yönetim nedir? Kaça ayrılmaktadır?

Cevap 17: Topluma sunulacak kamu hizmetlerinin, niteliği gereğince devlet tüzel kişiliğinden ayrı organlarca vatandaşlara sunulmasıdır. Devletten ayrı mal ve bütçeleri vardır. Yerinden yönetim; yerel yerinden yönetim ve hizmet yerinden yönetim olmak üzere ikiye ayrılır.

Yerel (Mahalli) Yerinden Yönetimler	Hizmet Yerinden Yönetimler
<ul style="list-style-type: none"> • İl Özel İdaresi • Belediye İdaresi • Köy İdaresi 	<ul style="list-style-type: none"> • İdari Kamu Kurumları • İktisadi Kamu Kurumları • Sosyal Kamu Kurumları • Bilimsel, Teknik ve Kültürel Kamu Kurumları • Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları • Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

PROTOKOL KURALLARI

7. ÜNİTE

2893 SAYILI TÜRK BAYRAĞI KANUNU

Amaç: –Madde 1

Soru 1: 2893 Sayılı Türk Bayrağı Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 1: Bu Kanunun amacı Türk Bayrağının şekli, yapımı ve korunması ile ilgili esas ve usulleri belirlemektir.

Bayrağın Şekli ve Yapımı: –Madde 2

Soru 2: Türk bayrağının şekli nasıldır ve yapımı nasıl olmalıdır?

Cevap 2: Türk Bayrağı, bu Kanuna ekli cetvelde gösterilen şekil ve oranlarda olmak kaydıyla beyaz ay - yıldızlı albayraktır.

Bayrak ile özel bayrakların (sembolik bayrak, özel işaret, flama, flandra ve fors) standartları, hangi kumaş ve maddelerden yapılacağı yönetmelikte gösterilir.

Bayrağın Çekilmesi ve İndirilmesi: –Madde 3

Soru 3: Türk Bayrağı nerelerde daimi olarak çekili kalır?

Cevap 3: Kamu kurum ve kuruluşlarında Türk Bayrağı sürekli çekili kalır.

Soru 4: Bayrak çekme ve indirme törenleriyle ilgili sorumluluk kimlere aittir?

Cevap 4: Bayrak çekme ve indirme törenlerinin gereken biçimde yapılmasından o mahaldeki yetkili amirler sorumludur.

Bayrağın Yarıya Çekilmesi: –Madde 4

Soru 5: Türk Bayrağı hangi durumda yarıya çekilir ve bu durumun zamanı kim tarafından belirlenir?

Cevap 5: Türk Bayrağı, yas alameti olarak 10 Kasım'da yarıya çekilir. Yas alameti olmak üzere Bayrağın yarıya çekileceği diğer haller ve zamanı Cumhurbaşkanlığınca ilan edilir.

Bayrağın Selamlanması: –Madde 5

Soru 6: Bayrağın selamlanması hangi durumlarda yapılır?

Cevap 6: Çekilmesi ve indirilmesi esnasında veya tören geçişlerinde Bayrak, cephe alınarak selamlanır.

Bayrağın Örtülebileceği Yerler: –Madde 6

Soru 7: Türk Bayrağı hangi durumlarda örtülebilir?

Cevap 7: Türk Bayrağı, Cumhurbaşkanlığı yapmış kişilerin, şehitlerin ve yönetmelikte belirlenecek asker ve sivil kişilerin cenaze törenlerinde bunların tabutlarına, açılış törenlerinde Atatürk heykellerine veya resmi yemin törenlerinde masalara örtülebilir.

Yasaklar: –Madde 7

Soru 8: Türk Bayrağı hangi durumlarda kullanılmaz veya hangi şekillerde kullanılamaz?

Cevap 8:

- Türk Bayrağı, yırtık, sökük, yamalı, delik, kirli, soluk, buruşuk veya layık olduğu manevi değeri zedeleyecek herhangi bir şekilde kullanılamaz. Resmi yemin törenleri dışında her ne maksatla olursa olsun, masalara kürsülere, örtü olarak serilemez. Oturulan veya ayakla basılan yerlere konulamaz. Bu yerlere ve benzeri eşyaya Bayrağın şekli yapılamaz. Elbise veya uniforma şeklinde giyilemez.
- Hiçbir siyasi parti, teşekkül, dernek, vakıf ve yönetmelikte belirlenecek kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan kurum ve kuruluşun amblem, flama, sembol ve benzerlerinin ön veya arka yüzünde esas veya fon teşkil edecek şekilde kullanılamaz.
- Türk Bayrağına sözle, yazı veya hareketle veya herhangi bir şekilde hakaret edilemez, saygısızlıkta bulunulamaz. Bayrak yırtılamaz, yakılamaz, yere atılmaz, gerekli özen gösterilmeden kullanılamaz.

ATATÜRK İLKE VE İNKILAP TARİHİ

8. ÜNİTE

Soru 1: Mustafa Kemal'in okuduğu okullar hangileridir?

Cevap 1:

- Mahalle Mektebi
- Şemsi Efendi Okulu
- Selanik Mülkiye Rüştiyesi
- Selanik Askeri Rüştiyesi
- Manastır Askeri İdadisi
- İstanbul Harp Okulu
- İstanbul Harp Akademisi

Soru 2: Mustafa Kemal Şam'da arkadaşlarıyla beraber hangi cemiyeti kurmuştur?

Cevap 2: Mustafa Kemal askerlik hayatına 1905 yılında kurmay yüzbaşı rütbesiyle atandığı Şam kentindeki Beşinci Ordu'ya bağlı 30. Süvari Alayı'nda başlamıştır. Burada arkadaşlarıyla birlikte Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurmuştur.

Soru 3: Trablusgarp Savaşı ne zaman ve kimler arasında yapılmıştır?

Cevap 3: 1911-1912 yılları arasında İtalya Krallığı ile Osmanlı Devleti arasında yaşanan savaştır. İtalya Krallığı bu savaşı Avrupalı devletlerin yardımı ve Balkan Savaşları'nın çıkması sayesinde kazanmıştır. Trablusgarp Savaşı'ndan sonra Uşi Antlaşması 18 Ekim 1912 yılında İtalya Krallığı ve Osmanlı Devleti arasında imzalanmıştır.

Soru 4: Trablusgarp Savaşı'nın Mustafa Kemal Atatürk'ün askerlik hayatındaki önemi nedir?

Cevap 4: İtalya'nın Trablusgarp'ın ham madde açısından zengin kaynaklarını ele geçirmek için izlediği sömürgecilik politikası sonucunda işgal edilen Trablusgarp'ı savunmak amacıyla Mustafa Kemal, Enver Paşa ve Rauf Orbay gibi subaylar halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı örgütlediler. Trablusgarp Savaşı, Mustafa Kemal'in ilk savaş deneyiminde elde ettiği başarılarıdır. Sömürgeciliğe karşı ilk defa Derne ve Tobruk'ta önemli başarılar elde etmiştir. Bu savaş Mustafa Kemal'in halk arasında tanınmasının başlangıcıdır.

Soru 5: Çanakkale Savaşı'nın Mustafa Kemal Atatürk'ün askerlik hayatındaki önemi nedir?

Cevap 5: Mustafa Kemal'in Milli Mücadele'nin liderliğine yükselmesinde en önemli siyasi olaylardandır. Çanakkale Boğazı'nı geçemeyen İngiliz ve Fransız ordularının başlattığı kara savaşlarını da durdurarak önemli başarılar elde etmiştir. 6-7 Ağustos'ta Arıburnu, 9-10 Ağustos'ta Anafartalar, 17 Ağustos'ta Kireçtepe zaferleri ile dönemin en güçlü ordularını yenmesi, Türk milleti tarafından tanınmasında ve Milli Mücadele'nin lideri olarak kabul edilmesinde etkili olmuştur.

Soru 6: I. Dünya Savaşı'nın genel nedenleri nelerdir?

Cevap 6:

- Bloklaşma
- Sömürgecilik
- Ham madde ve pazar arayışı
- Silahlanma yarışı
- Milliyetçilik akımları

Soru 7: I. Dünya Savaşı'nın özel nedenleri nelerdir?

Cevap 7:

- Almanya ve İtalya'nın siyasal birliklerini tamamlaması
- Fransa'daki Alsas - Loren kömür havzası
- Rusya'nın Panславizm sorunu
- Sıcak denizlere ulaşma
- Balkanlara hakim olma çabası

Soru 8: Birinci Dünya Savaşı hangi olayla başlamıştır?

Cevap 8: Birinci Dünya Savaşı Sırbistan'ı ziyaret eden Avusturya - Macaristan veliahtı Ferdinand'ın Sırp milliyetçisi Gavrilo Princip tarafından öldürülmesi ile başlamıştır.

Soru 9: Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na girme sebepleri nelerdir?

Cevap 9:

- Trablusgarp ve Balkan Savaşları'nda kaybettiği toprakları geri almak

GENEL KÜLTÜR

9. ÜNİTE

2023 GELİŞMELERİ

Soru 1: Türkiye'nin ilk uzay yolcuları kimdir? Hangi etkinlikte açıklanmıştır?

Cevap 1: Türkiye'nin ilk uzay yolcuları Tuva Cihangir Atasever ve Alper Gezeravcı, İstanbul Atatürk Hava-Limanı'nda gerçekleştirilen TEKNOFEST etkinliğinde açıklandı.

Soru 2: Yerli ve milli imkânlarla ürettiğimiz yüksek çözünürlüğe sahip ilk gözlem uydumuzun adı nedir?

Cevap 2: İMECE

Soru 3: Türkiye'nin Birleşmiş Milletler'deki Daimi Temsilcisi Feridun Sinirlioğlu'nun görevden alınması üzerine yerine kim atanmıştır?

Cevap 3: Feridun Sinirlioğlu yerine Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal atandı.

Soru 4: Türkiye'nin ilk bor karbür tesisi nerede hizmete açılmıştır?

Cevap 4: Türkiye'nin ilk bor karbür tesisi Balıkesir'in Bandırma ilçesinde hizmete açılmıştır.

Soru 5: 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi nedeniyle afet bölgesi ilan edilen iller hangileridir?

Cevap 5:

- Kahramanmaraş
- Gaziantep
- Kilis
- Diyarbakır
- Şanlıurfa
- Hatay
- Osmaniye
- Adıyaman
- Elâzığ
- Adana
- Malatya
- Bingöl
- Kayseri
- Mardin
- Tunceli
- Niğde
- Batman
- Gürün (Sivas)

Soru 6: 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depreminde hasar gören tarihi binalar hangileridir?

Cevap 6:

- Gaziantep Kalesi
- Habibi Neccar Camii (Hatay)
- Hatay Ulu Camii
- Osmaniye Enverül Hamid Camii
- Malatya Hacı Yusuf Taş Camisi
- İngiliz Protestan Mektebi (Hatay)
- Hatay Meryem Ana Kilisesi
- Hatay Aziz Georgios Rum Ortodoks Kilisesi
- Adıyaman Karakuş Tümülüsü
- Hatay Eski Meclis Binası
- Tarihi Hatay Evleri
- Gaziantep Beyaz Han
- Hatay Uzun Çarşı
- Hatay Darb-ı Sak Kalesi
- Hatay Sarı Selim Camii
- Adıyaman Kahta Kalesi
- Adıyaman Ulu Camii
- Diyarbakır Tarihi Surları

Soru 7: 2023 Dünya şehirleri spor başkentine hangi il seçilmiştir?

Cevap 7: Konya

Soru 8: Cumhuriyetin 100. yılında 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi finali hangi ilde oynanacaktır?

Cevap 8: İstanbul

Soru 9: UNESCO tarafından 2023 "Dünya Kitap Başkenti" ilan edilen yer neresidir?

Cevap 9: Gana'nın başkenti Akra

Soru 57: NASA'da Türk bilim insanı ilk kadın kimdir?

Cevap 57: Dilhan Eryurt

Soru 58: İlk yerli uçak, ilk yerli eğitim uçağı, milli muharip uçağı, hem helikopter hem uçak özellikleri gösteren insansız hava aracının isimleri nelerdir?

Cevap 58:

- İlk yerli uçak → Hürkuş
- İlk yerli eğitim uçağı → Türkkuşu
- Milli muharip uçağı → Kaan
- Hem helikopter hem uçak → Albatros

Soru 59: İlk yerli ana muharebe tankımızın adı nedir?

Cevap 59: Altay

Soru 60: İlk sismik araştırma, acil durum müdahale gemisi, ilk milli savaş, ilk yerli hava ve ilk yerli araştırma gemilerimizin adı nedir?

Cevap 60:

- Oruç Reis → İlk sismik araştırma gemisi
- Nene Hatun → Acil durum müdahale gemisi
- Heybela → İlk milli savaş gemisi
- Kuzgun → Türkiye'nin ilk yerli hava gemisi
- Tubitak Marmara → İlk yerli araştırma

Soru 61: İlk yerli insansız robot, ilk yerli insansız kara aracı, ilk yerli insansız deniz aracı ev ilk yerli insansız su üstü aracının adları nelerdir?

Cevap 61:

- Akıncı 2 → İlk yerli insansız robot
- İKA → İlk yerli insansız kara aracı
- İDA → İlk yerli insansız deniz aracı
- Levent → İlk yerli insansız su üstü aracı

Soru 62: Mevcut ham petrol ve doğal gaz boru hatları nelerdir?

Cevap 62:

Ham Petrol Boru Hatları
<ul style="list-style-type: none"> • Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı • Ceyhan-Kırıkkale Ham Petrol Boru Hattı • Batman-Dört Yol Ham Petrol Boru Hattı • Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı
Mevcut Doğal Gaz Boru Hatları
<ul style="list-style-type: none"> • Rusya Federasyonu - Türkiye Doğal Gaz Ana İletim Hattı • Rusya - Samsun - Ankara Doğal Gaz İletim Hattı (Mavi Akım) • Azerbaycan - Türkiye (Şah Deniz 1) Doğal Gaz Boru Hattı • Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı

Soru 63: Türkiye'nin kurucusu ve üyesi olduğu kuruluşlar hangileridir?

Cevap 63:

- Birleşmiş Milletler (BM/UN)
- Avrupa Konseyi
- D-8 (8 İslam Ülkesi)
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)
- Avrupa Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)
- İslam İş Birliği Örgütü (İİT)
- Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi (TÜRKSOY)
- İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)
- İslam Kalkınma Bankası
- Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı (AGİT)
- Avrasya Askeri Statülü Kolluk Kuvvetleri Teşkilatı (TAKM)

Soru 64: Türkiye'nin kurucusu olmadığı ama üyesi olduğu kuruluşlar hangileridir?

Cevap 64:

- Kuzey Atlantik Paktı (NATO)
- Dünya Ekonomik Formu (WEF)
- Uluslararası Polis Teşkilatı (INTERPOL)
- Dünya Bankası
- Batı Avrupa Birliği (BAB)
- Dünya Sağlık Örgütü (WHO)
- Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)

T.C. ANAYASASI

10. ÜNİTE

İKİNCİ KISIM TEMEL HAKLAR VE ÖDEVLER

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

I. Temel Hak ve Hürriyetlerin Niteliği: –Madde 12

Soru 1: Temel hak ve hürriyetlerin kapsamı nedir?

Cevap 1: Temel hak ve hürriyetler, herkesin kişiliğine bağlı olarak sahip olduğu, dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez haklardır. Bu haklar, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da içerir. Bunlar arasında ifade özgürlüğü, inanç özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, eğitim hakkı, çalışma hakkı ve mülkiyet hakkı gibi haklar yer alır.

Soru 2: Hangi haklar temel hak ve hürriyetler kapsamında değildir?

Cevap 2: Temel hak ve hürriyetler, kişinin insan onuruna saygı gösterilmesi, eşitlik, adil yargılanma, ifade özgürlüğü, inanç özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, eğitim hakkı, çalışma hakkı, mülkiyet hakkı ve seyahat özgürlüğü gibi hakları kapsar. Ancak, bazı haklar temel hak ve hürriyetler kapsamında değildir. Örneğin, seçme ve seçilme hakkı, aile kurma hakkı ve kültürel haklar gibi bazı haklar, temel hak ve hürriyetlerin kapsamında değildir.

II. Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması: –Madde 13

Soru 3: Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması ne gibi durumlarda mümkündür?

Cevap 3: Temel hak ve hürriyetler, yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve kanunla sınırlanabilir. Örneğin, kişinin ifade özgürlüğü, kamu düzeninin, milli güvenliğinin, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması veya suç işlenmesinin önlenmesi gibi sebeplerle sınırlanabilir. Ancak, bu sınırlamalar Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine uygun olmalıdır.

III. Temel Hak ve Hürriyetlerin Kötüye Kullanılamaması: –Madde 14

Soru 4: Temel hak ve hürriyetler hangi amaçlar için kullanılamaz?

Cevap 4: Temel hak ve hürriyetler, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Bu hak ve hürriyetlerin kötüye kullanımı yasaktır.

Soru 5: Anayasa hükümlerinden hiçbiri ne amaçla yorumlanamaz?

Cevap 5: Anayasa hükümlerinden hiçbiri, devlete veya kişilere Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Anayasa hükümlerinin kötüye kullanımını önlemek amacıyla bu tür bir yoruma izin verilmez.

Soru 6: Temel hak ve hürriyetleri kötüye kullananlar hakkında ne tür müeyyideler uygulanır?

Cevap 6: Temel hak ve hürriyetleri kötüye kullananlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir. Bu müeyyideler, kötüye kullanımın ciddiyetine ve etkilerine göre değişebilir ve yasal yaptırımları içerebilir.

Soru 7: Anayasa hükümlerine aykırı faaliyetlerde bulunan kişilerin durumu nasıl düzenlenir?

Cevap 7: Anayasa hükümlerine aykırı faaliyetlerde bulunan kişilerin durumu kanunla düzenlenir. Bu kişilere uygulanacak müeyyideler, faaliyetin niteliğine ve ciddiyetine göre değişebilir. Ancak, bu müeyyidelerin uygulanması Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine uygun olmalıdır.

Soru 86: Hangi durumda vatandaş suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez?

Cevap 86: Vatandaş, suç sebebiyle uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç yabancı bir ülkeye verilemez.

XIV. İspat Hakkı: –Madde 39

Soru 87: Hangi durumda sanık isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir?

Cevap 87: Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir.

Soru 88: İspat istemi hangi durumlarda kabul edilir?

Cevap 88: İspat isteminin kabulü, isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikâyetçinin ispata razı olmasına bağlıdır, bunun dışındaki hâllerde ispat istemi kabul edilmez.

XV. Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması: –Madde 40

Soru 89: Hangi haklara başvurma hakkı Anayasa tarafından tanınmıştır?

Cevap 89: Anayasa, hak ve hürriyetlerin korunması hakkında Madde 40'ta belirtilen, Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetlerin ihlal edilmesi durumunda, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkını tanımaktadır.

Soru 90: Devlet, hangi yükümlülüğe sahiptir?

Cevap 90: Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır. Bu, vatandaşların haklarını koruyarak hukukun üstünlüğünü sağlamak için önemlidir.

Soru 91: Resmî görevliler tarafından kişinin uğradığı zarar kim tarafından tazmin edilir?

Cevap 91: Kanuna göre, devlet, kişinin resmî görevliler tarafından uğradığı haksız işlemler sonucu uğradığı zararı tazmin etmekle yükümlüdür. Bununla birlikte, devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler

I. Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları: –Madde 41

Soru 92: Aile kavramı Anayasa'da nasıl tanımlanmaktadır?

Cevap 92: Anayasa, ailenin Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayandığını tanımlamaktadır.

Soru 93: Devletin çocuk hakları konusunda aldığı tedbirler nelerdir?

Cevap 93: Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar. Ayrıca her çocuğun korunma ve bakımdan yararlanma, kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahip olduğunu belirtir. Devlet ayrıca her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.

Soru 94: Çocukların korunması için devletin alması gereken önlemler nelerdir?

Cevap 94: Anayasa, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alması gerektiğini belirtir. Bu tedbirler, çocukların güvenliğini sağlamak için koruyucu tedbirler, aile içi şiddeti önlemek için eğitim ve danışmanlık hizmetleri, çocukların haklarının korunmasını sağlamak için hukuki önlemler ve diğer çeşitli tedbirleri içerebilir.

II. Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi: –Madde 42

Soru 95: Anayasa, eğitim ve öğrenim hakkından kimlerin yoksun bırakılmayacağını belirtiyor mu?

Cevap 95: Anayasa, kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz hükmünü içermektedir.

Soru 96: İlköğretim zorunlu mudur? Ücretli midir?

Cevap 96: Anayasa, ilköğretimin kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu olduğunu belirtir. Ayrıca devlet okullarında ilköğretim ücretsizdir.

Soru 97: Özel okulların faaliyetleri nasıl düzenlenir?

Cevap 97: Anayasa, özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esasların, devlet okulları ile erişilecek seviyeye denk olarak kanunla düzenleneceğini belirtir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Siyasi Haklar ve Ödevler

I. Türk Vatandaşlığı: –Madde 66

Soru 159: Vatandaşlıktan çıkarılma durumunda yargı yolu açık mıdır?

Cevap 159: Vatandaşlıktan çıkarılma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz. Bu nedenle, vatandaşlıktan çıkarılma kararı verilen kişi, kararın hukuka uygun olmadığına inanıyorsa yargıya başvurabilir.

Soru 160: Türk vatandaşlığı kazanmak için hangi şartlar gereklidir?

Cevap 160: Türk vatandaşlığı kazanmak için kanunda belirtilen şartları yerine getirmek gerekir. Bunlar arasında, Türk vatandaşı bir anne veya babanın çocuğu olmak, Türkiye’de belirli sürelerle ikamet etmek, Türk vatandaşı ile evlenmek veya Türk vatandaşlığına geçme başvurusu yapmak yer alabilir.

II. Seçme, Seçilme ve Siyasi Faaliyette Bulunma Hakları: –Madde 67

Soru 161: Kaç yaşındaki bir Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir?

Cevap 161: On sekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma haklarına sahiptir.

Soru 162: Yurt dışında bulunan Türk vatandaşları seçme haklarını kullanabilir mi?

Cevap 162: Yurt dışında bulunan Türk vatandaşları, kanunun belirlediği tedbirlerle birlikte seçimlerde oy kullanabilirler.

Soru 163: Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler seçme hakkına sahip midir?

Cevap 163: Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler, taksirli suçlardan hüküm giymemiş olanlar hariç seçme hakkına sahip değildir.

Soru 164: Seçim kanunlarında yapılacak değişiklikler ne zaman uygulanır?

Cevap 164: Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

Soru 165: Seçimler nasıl yapılır?

Cevap 165: Seçimler; serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır. Seçimlerin yönetimi ve denetimi yargı tarafından yapılır ve Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen tedbirler doğrultusunda yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirilir.

III. Siyasi Partilerle İlgili Hükümler

A. Parti Kurma, Partilere Girme ve Partilerden Ayrılma: –Madde 68

Soru 166: Siyasi parti üyesi olmak için kaç yaşını doldurmak gerekiyor?

Cevap 166: Siyasi parti üyesi olmak için on sekiz yaşını doldurmuş olmak gerekmektedir.

Soru 167: Siyasi partiler ne zaman kurulabilir?

Cevap 167: Siyasi partiler önceden izin almadan kurulabilirler ve Anayasa ve kanun hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürebilirler.

Soru 168: Siyasi partilerin faaliyetleri hangi ilkelere çelişemez?

Cevap 168: Siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemleri; devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz.

Soru 169: Hangi kamu görevlileri siyasi parti üyesi olamazlar?

Cevap 169: Hakimler ve savcılar, Sayıştay dahil yüksek yargı organları mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları ile yükseköğretim öncesi öğrencileri siyasi partilere üye olamazlar.

Soru 170: Yüksek öğretim elemanları siyasi parti üyesi olabilir mi?

Cevap 170: Yüksek öğretim elemanlarının siyasi partilere üye olmaları ancak kanunla düzenlenebilir ve parti görevi almalarına cevaz veremez. Parti üyesi yüksek öğretim elemanlarının yüksek öğretim kurumlarında uyacakları esaslar kanun tarafından belirlenir.

Soru 427: Mahallî idarelerin hesap ve işlemleri kim tarafından denetlenir ve kesin hükme bağlanır?

Cevap 427: Mahallî idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM MALİ VE EKONOMİK HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

I. Bütçe

A. Bütçe ve Kesin Hesap: –Madde 161

Soru 428: Kamu idareleri ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları nasıl yapılır?

Cevap 428: Kamu idareleri ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır.

Soru 429: Bütçe kanun teklifi hangi tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve nasıl bir süreç izlenir?

Cevap 429: Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından en az yetmiş beş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Bütçe teklifi Bütçe Komisyonunda görüşülür. Komisyonun elli beş gün içinde kabul edeceği metin Genel Kurulda görüşülür ve malî yılbaşına kadar karara bağlanır.

Soru 430: Bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması durumunda ne yapılır?

Cevap 430: Bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması hâlinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe kanununun da çıkarılmaması durumunda, yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar bir önceki yılın bütçesi yeniden değerlendirilme oranına göre artırılarak uygulanır.

Soru 431: Bütçe kanununa hangi hükümler konulabilir?

Cevap 431: Bütçe kanununa, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz.

Soru 432: Bütçe kanunu süresinde yürürlüğe konulamazsa ne yapılır?

Cevap 432: Geçici bütçe kanunu çıkarılır.

Soru 433: Meclis üyeleri bütçeler hakkında ne tür önerilerde bulunamazlar?

Cevap 433: Gider artırıcı veya gelirleri azaltıcı önerilerde bulunamazlar.

Soru 434: Genel Kurulda değişiklik önerileri üzerinde ne tür bir işlem yapılır?

Cevap 434: Okunur ve oylanır, ayrıca görüşme yapılmaz.

Soru 435: Harcanabilecek tutarın aşılacağına dair bütçe kanununa ne tür bir hüküm konulamaz?

Cevap 435: Harcanabilecek tutarın Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle aşılacağına dair bir hüküm konulamaz.

Soru 436: Hangi tekliflerde öngörülen giderleri karşılayabilecek malî kaynak gösterilmesi zorunludur?

Cevap 436: Carî yıl bütçesindeki ödenek artışını öngören değişiklik teklifleri ile carî ve izleyen yılların bütçelerine malî yük getiren tekliflerde, öngörülen giderleri karşılayabilecek malî kaynak gösterilmesi zorunludur.

E. Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi:

–Madde 165

Soru 437: Hangi kamu kuruluşlarının denetimi kanunla düzenlenir?

Cevap 437: Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının denetimi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ekonomik Hükümler

I. Planlama; Ekonomik ve Sosyal Konsey: –Madde 166

Soru 438: Hangi kurum, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı planlayarak kaynakların verimli kullanımını hedeflemektedir?

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU

11. ÜNİTE

KISIM - I GENEL HÜKÜMLER

BÖLÜM: 1

Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri

Kapsam: -Madde 1

Soru 1: Hangi kurumlarda çalışan memurlar hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır?

Cevap 1: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Soru 2: Hangi görevlerde çalışanlar özel kanunların hükümlerine tabidir?

Cevap 2: Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcıları, Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Amaç: -Madde 2

Soru 3: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 3: Bu kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme

ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenlemeyi amaçlar.

Soru 4: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Yönetmeliklerin yürürlüğe konulması konusunda kim yetkilidir?

Cevap 4: Bu kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler: -Madde 3

Soru 5: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun temel ilkeleri nelerdir?

Cevap 5: Bu kanunun temel ilkeleri sınıflandırma, kariyer ve liyakat ilkeleridir.

Soru 6: Sınıflandırma ilkesi nedir?

Cevap 6: Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Soru 7: Kariyer ilkesi nedir?

Cevap 7: Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır.

Soru 8: Liyakat ilkesi nedir?

Cevap 8: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

İstihdam Şekilleri: -Madde 4

Soru 9: Kamu hizmetleri kimlerin eliyle gerçekleştirilir?

Cevap 9: Kamu hizmetleri, memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gerçekleştirilir.

Soru 260: Disiplin cezalarının üst disiplin amirine ve Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi gerekiyor mu?

Cevap 260: Evet, verilen disiplin cezaları üst disiplin amirine, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Disiplin Cezalarının Bir Süre Sonra Özlük Dosyasından Silinmesi: –Madde 133

Soru 261: Bir memurun disiplin cezaları ne zaman özlük dosyasından silinir?

Cevap 261: Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışındaki disiplin cezaları, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesi istenebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, memurun davranışlarına ve disiplin kurulunun mütalmasına bağlıdır.

Disiplin Kurulları Ve Disiplin Amirleri: –Madde 134

Soru 262: Hangi görevleri yapmak üzere Kurum merkezinde bir Yüksek Disiplin Kurulu ile her ilde, bölge esasına göre çalışan kuruluşlarda bölge merkezinde ve kurum merkezinde ayrıca Milli Eğitim müdürlüklerinde birer Disiplin Kurulu bulunur?

Cevap 262: Disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere Kurum merkezinde bir Yüksek Disiplin Kurulu ile her ilde, bölge esasına göre çalışan kuruluşlarda bölge merkezinde ve kurum merkezinde ayrıca Milli Eğitim müdürlüklerinde birer Disiplin Kurulu bulunur.

İtiraz: –Madde 135

Soru 263: Disiplin cezalarına itiraz edilebilir mi?

Cevap 263: Evet, disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı disiplin kuruluna, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yüksek disiplin kuruluna itiraz edilebilir.

Soru 264: Disiplin cezalarına karşı hangi mercilere başvurulabilir?

Cevap 264: Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

DİSİPLİN CEZALARI TABLOSU (ÖZET)

	Ceza Verecekler	Soruşturma Süresi	Savunma Süresi	Ceza Zama-naşımı Süresi	Silinme Süresi Talep
Uyarma	Disiplin Amiri	1 ay	7 gün	2 yıl	5 yıl
Kınama	Disiplin Amiri	1 ay	7 gün	2 yıl	5 yıl
Aylıktan Kesme	Disiplin Amiri	1 ay	7 gün	2 yıl	10 yıl
Kademe İlerlemesinin Durdurulması	Atamaya Yetkili Amir	1 ay	7 gün	2 yıl	10 yıl
Meslekten Çıkarma	Yüksek Disiplin Kurulu	6 ay	7 gün	2 yıl	

BÖLÜM: 8

Görevden Uzaklaştırma

Görevden Uzaklaştırma: –Madde 137

Soru 265: Görevden uzaklaştırma nedir?

Cevap 265: Görevden uzaklaştırma, Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

Soru 266: Hangi safhada görevden uzaklaştırma tedbiri alınabilir?

Cevap 266: Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.

Yetkililer: –Madde 138

Soru 267: Kimler görevden uzaklaştırma tedbiri alabilir?

Cevap 267: Görevden uzaklaştırmaya yetkili kişiler şunlardır: Atamaya yetkili amirler, bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Görevden Uzaklaştıran Amirin Sorumluluğu:

–Madde 139

Soru 268: Görevden uzaklaştırma tedbiri alınan memurlar hakkında ne zaman soruşturma başlatılmalıdır?

Cevap 268: Görevden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturma başlatılması zorunludur.

1739 SAYILI MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU

12. ÜNİTE

Kanun Kapsamı: –Madde 1

Soru 1: Kanunun kapsamına dahil olan konular nelerdir?

Cevap 1: Kanunun kapsamına dahil olan konular Türk milli eğitiminin düzenlenmesinde esas olan amaç ve ilkeler, eğitim sisteminin genel yapısı, öğretmenlik mesleği, okul bina ve tesisleri, eğitim araç ve gereçleri ve devletin eğitim ve öğretim alanındaki görev ve sorumluluğu ile ilgili temel hükümleri bir sistem bütünlüğü içinde kapsar.

Soru 2: Kanunun yürürlüğe girdiği tarihler nelerdir?

Cevap 2: Kanunun mali hükümleri 1 Mart 1961 tarihinde, tayinle ilgili işleri 28 Şubat 1961 tarihinde, diğer hükümleri 1 Ocak 1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

I. KISIM TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNİ DÜZENLEYEN GENEL ESASLAR

BÖLÜM: 1

Türk Milli Eğitiminin Amaçları

Genel Amaçlar: –Madde 2

Soru 3: Türk Milli Eğitiminin genel amacı nedir?

Cevap 3: Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmektir. Ayrıca, beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmeyi, ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme

alışkanlığı kazandırarak hayata hazırlamayı ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Soru 4: Türk Milli Eğitiminin genel amacıyla ilgili hedefler nelerdir?

Cevap 4: Türk Milli Eğitiminin genel amacı doğrultusunda belirlenen hedefler şunlardır:

- Atatürk inkılap ve ilkelerine bağlı, milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerleri benimseyen, koruyan ve geliştiren yurttaşlar yetiştirmek.
- Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere sahip, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.
- İlgı, istidat ve kabiliyetleri doğrultusunda gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak.

Özel Amaçlar: –Madde 3

Soru 5: Türk eğitim ve öğretim sistemi nasıl düzenlenir ve eğitim kurumlarının özel amaçları hangi ilkelere göre belirlenir?

Cevap 5: Türk eğitim ve öğretim sistemi, genel amaçlarını gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve farklı derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlar ve aşağıdaki temel ilkeler dahilinde belirlenir:

- Öğrenci merkezli yaklaşım: Eğitim kurumları öğrencilerin gereksinimleri, ilgi ve yeteneklerine göre tasarlanır ve öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alır.
- Milli ve manevi değerlere saygı: Eğitim kurumları, milli ve manevi değerleri korumak, benimsemek ve öğrencilere aktarmak için çaba sarf eder.
- Demokratik eğitim: Eğitim kurumları, öğrencilerin demokratik değerleri ve katılımcı vatandaşlık becerilerini kazanmalarına yardımcı olmak için çaba sarf eder.
- Kalite: Eğitim kurumları, kaliteli eğitim sunmak için standartları takip eder ve sıkı denetim ve değerlendirilmelere tabi tutulur.

222 SAYILI İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU

13. ÜNİTE

Madde 1

Soru 1: İlköğretimin amacı nedir?

Cevap 1: İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir. Yani ilköğretimin amacı, öğrencilerin bedensel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerini desteklemek ve milli amaçlara uygun olarak yetişmelerini sağlamaktır.

Madde 2

Soru 2: İlköğretim, sadece devlet okullarında mı verilir, yoksa özel okullarda da mevcut mudur? Eğer özel okullarda mevcutsa bu okullarda öğrenim gören öğrenciler için de eğitim ücreti alınır mı?

Cevap 2: İlköğretim devlet okullarında parasız verilir. Ancak özel okullarda da ilköğretim eğitimi verilebilir. Bu durumda öğrencilerin öğrenim ücreti özel okullar tarafından belirlenir ve aileler tarafından ödenir.

Soru 3: İlköğretim eğitimi kimler için mecburidir?

Cevap 3: İlköğretim eğitimi, öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocuklar için mecburidir.

Madde 3

Soru 4: Hangi tarihte doğan çocuklar ilkokul birinci sınıfına kaydolabilirler?

Cevap 4: İlkokulların birinci sınıflarına o yılın 31 Aralık tarihinde 72 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır.

Soru 5: Okula erken başlamak veya kaydın ertelenmesi ile ilgili durumlar nasıl düzenlenir?

Cevap 5: Çocuğun gelişim durumuna bağlı olarak okula erken başlaması veya kaydının ertelenmesi ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 4

Soru 6: Türk vatandaşı olmayan çocuklar Türk ilköğretim okullarına kayıt yaptırmak zorunda mıdır?

Cevap 6: Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar ilköğrenimlerini Türk ilköğretim okullarında yapmakla mükelleftir. Türk vatandaşı olmayan çocuklar için bu zorunluluk geçerli değildir.

Madde 5

Soru 7: Mecburi öğretim çağı nedir ve hangi yaş aralığını kapsar?

Cevap 7: Mecburi öğretim çağı, Türkiye'de 66/1 sayılı "İlköğretim ve Eğitim Kanunu"na göre 6-14 yaş aralığını kapsar.

Soru 8: Memleket dışında olan öğrenciler nasıl eğitim alabilirler?

Cevap 8: Mecburi öğretim çağında olup da memleket dışında olan öğrenciler, imtihanlar ve yaşlarına göre uygun olan ilköğretim okulu sınıflarına veya mezuniyet imtihanlarına alınarak kaydedilir.

Soru 9: Sağlık durumu dolayısıyla ilköğretim okuluna devam edemeyen öğrenciler nasıl eğitim alabilirler?

Cevap 9: Sağlık durumu dolayısıyla ilköğretim okuluna devam edemeyen öğrenciler de özel olarak öğretim görebilirler. Bu öğretim, imtihanlar ve yaşlarına göre uygun oldukları ilköğretim okulu sınıflarına veya mezuniyet imtihanlarına alınarak gerçekleştirilir.

BÖLÜM: 1

Teşkilat

Mecburi Olanlar -Madde 6

Soru 10: Hangi eğitim kurumları ilköğretim kapsamında yer almaktadır?

Cevap 10: İlköğretim kapsamında mecburi olan eğitim kurumları şunlardır: ilköğretim okulları (gündüzlü, pansiyonlu, yatılı ilköğretim okulları ve gezici okullar), yetiştirici ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar, özel eğitime muhtaç çocuklar için kurulacak okullar ve sınıflar. İsteğe bağlı olan eğitim kurumları ise okul öncesi eğitim kurumları ve tamamlayıcı sınıflar ve kurslar.

Soru 11: Hangi çocuklar için ilköğretim kurumları dışında eğitim kurumları kurulabilir?

Cevap 11: Özel eğitime muhtaç çocuklar için ilköğretim kurumları dışında eğitim kurumları kurulabilir. Bu kurumlar, özel eğitime muhtaç çocukların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmıştır. Diğer çocuklar için ise ilköğretim kurumlarına devam etmek zorunludur.

652 NOLU ÖZEL BARINMA HİZMETİ VEREN KURUMLAR VE BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KHK

14. ÜNİTE

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri

Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlara İlişkin İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı: –Madde 13

Soru 1: Hangi kurumlar öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlara iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verebilir?

Cevap 1: Öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almak için ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde Millî Eğitim Bakanlığı veya yükseköğretim düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiştir. Bu kurumlar, gerekirse bu yetkilerini valiliklere devredebilir.

Soru 2: Hangi hükümler öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar için iş yeri açma ve çalışma ruhsatıyla ilgili olarak uygulanmaz?

Cevap 2: Öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar için iş yeri açma ve çalışma ruhsatıyla ilgili olarak, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ve 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen izin veya ruhsatlara ilişkin hükümler uygulanmaz. Bu hükümler, öğrencilere özel barınma hizmeti veren kurumlar için farklı bir düzenlemeye tabidir.

İnşaat ve Emlak İşleri (1): –Madde 23

Soru 3: İnşaat ve emlak işleriyle ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar hangi kurum tarafından talep edilebilir veya kullanım protokolleri yapılabilir?

Cevap 3: İnşaat ve emlak işleriyle ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların tahsisi veya devri talep edilebilir veya kullanım protokolleri yapılabilir. Bu işlemleri gerçekleştirmek için Bakanlık yetkilidir.

Soru 4: Eğitim öğretim tesislerinin yapımı için hangi kurum veya kişilere Hazineye ait taşınmazlar üzerinde kiralama karşılığı iş yaptırılabilir?

Cevap 4: Eğitim öğretim tesislerinin yapımı için, Bakanlık tarafından belirlenen ön proje ve temel standartlar çerçevesinde, gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine kiralama karşılığı iş yaptırılabilir. Bu işlem Hazineye ait taşınmazlar üzerinde ihale yöntemiyle gerçekleştirilir.

Soru 5: Hazineye ait taşınmazlar, eğitim öğretim tesisleri için hangi şartlarda gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine bedelsiz devredilebilir?

Cevap 5: Hazineye ait taşınmazlar, eğitim öğretim tesisleri için Hazine ve Maliye Bakanlığına, belirli şartlar altında gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine bedelsiz olarak devredilebilir. Ancak bu taşınmazların amacı dışında kullanılmayacağına ve devrin Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığınca izin alınmaksızın yapılamayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.

Soru 6: İnşaat işleriyle ilgili olarak, hangi ihale kanunlarına tabi olunmaz?

Cevap 6: İnşaat işleriyle ilgili olarak, bu madde kapsamında yapılacak iş ve işlemler, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi değildir. Bu durum, bu iş ve işlemlerin özel düzenlemelere tabi olduğunu gösterir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Taşra ve Yurtdışı Teşkilatı ile Çalışma Grupları

Mahallinden Sözleşmeli Statüde Öğretmen İstihdamı:
–Madde 31

Soru 7: Mahallinden sözleşmeli statüde öğretmen olarak istihdam edilebilmek için hangi koşullar gereklidir?

Cevap 7: Şu koşullar gereklidir:

- Türkiye'deki veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerin eğitim fakültelerinin ilgili bölümlerinden lisans düzeyinde eğitimi başarıyla tamamlamış olmak.
- İlgili ülke vatandaşı olmak veya süresiz oturma ve çalışma iznine sahip olmak.

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN

15. ÜNİTE

Amaç: –Madde 1

Soru 1: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un amacı nedir?

Cevap 1: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Soru 2: Hangi kamu görevlileri hakkında Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uygulanır?

Cevap 2: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

İzin Vermeye Yetkili Merciler: –Madde 3

Soru 3: Hangi merciler soruşturma izni verebilir?

Cevap 3: Bu Kanun uyarınca soruşturma izni yetkisi şu mercilere aittir:

- İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,
- İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında vali,
- Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,
- Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,
- Hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan
- Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

- Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı,
- Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,
- İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,
- Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali.

Olayın Yetkili Mercie İletilmesi, İşleme Konulmayacak İhbar Ve Şikayetler: –Madde 4

Soru 4: Hangi durumlarda Cumhuriyet başsavcılarının soruşturma izni isterler?

Cevap 4: Cumhuriyet başsavcılarının, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Soru 5: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre nelerin bulunması zorunludur?

Cevap 5: Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikayetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur.

5018 SAYILI KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

16. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM GENEL HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Soru 1: Kamu Mali Yönetimi Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 1: Kamu Mali Yönetimi Kanunu'nun amacı, kalkınma planları ve programlarına uygun olarak kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak için kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Soru 2: Kamu Mali Yönetimi Kanunu'nun kapsamı nedir?

Cevap 2: Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar.

Tanımlar: –Madde 3

Soru 3: Kamu idareleri içerisinde hangi kurumlar genel yönetim kapsamında yer almaktadır?

Cevap 3: Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler.

Soru 4: Kamu kaynakları hangi değerleri içermektedir?

Cevap 4: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri içerir.

Soru 5: Kamu idareleri içerisinde hangi birimler harcama birimi olarak adlandırılmaktadır?

Cevap 5: Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimler.

Soru 6: Kamu malî yönetimi ile kastedilen nedir?

Cevap 6: Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak yasal ve yönetsel sistem ve süreçler.

Soru 7: Malî kontrol sistemi ile kastedilen nedir?

Cevap 7: Kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçler.

Soru 8: Stratejik plan hangi bilgileri içermektedir?

Cevap 8: Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içerir.

Soru 9: Hangi kaynaklar kamu geliri olarak adlandırılmaktadır?

Cevap 9: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Kamu Maliyesi

Kamu Maliyesi: –Madde 4

Soru 10: Kamu maliyesi hangi faaliyetleri kapsar?

Cevap 10: Kamu maliyesi, gelirlerin toplanması, harcamaların yapılması, açıkların finansmanı, kamunun varlık ve borçları ile diğer yükümlülüklerinin yönetimini kapsar.

2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU

17. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Kapsam: –Madde 1

Soru 1: Hangi kurumların işlemleri bu kanun kapsamında yürütülür?

Cevap 1: Genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu kanun kapsamında yürütülür.

Soru 2: Döner sermayeli kuruluşlar ve fonların işlemleri nasıl yapılır?

Cevap 2: Döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla veya özel kanunların vermiş olduğu yetkiyle kurulmuş bulunan fonların yukarıda belirtilen işlerinin nasıl yapılacağı Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle belirtilir.

İlkeler: –Madde 2

Soru 3: İhaleler ne zaman yapılır?

Cevap 3: İhaleler işin mahiyetine göre en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde yapılır.

Soru 4: İhale konusu işler kısımlara bölünebilir mi?

Cevap 4: İhale konusu işler kısımlara bölünemez ancak istekli çıkmadığı takdirde, önemli işlerin kısımlara ayrılması mümkündür.

Soru 5: İhalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması neden önemlidir?

Cevap 5: İhalelerde açıklık ve rekabetin sağlanması, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması için esastır.

Soru 6: İmar durumu, tip yapılar da tatbikat ve avan projelerinin olmadığı yapım işleri için ne yapılabilir?

Cevap 6: İmar durumu, tip yapılar da tatbikat ve avan projelerinin olmadığı yapım işlerinde ihaleye çıkılamaz. Ancak bina ve benzeri mahiyetteki inşaatlar dışındaki ihalelerde arsa temin edilmesi, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı aranmaz.

Soru 7: Birden fazla isteklinin olduğu ihaleler nasıl yapılır?

Cevap 7: Birden fazla isteklinin olduğu ihalelerde, açıklık ve rekabetin sağlanması için işin mahiyetine göre en uygun fiyatla temini mümkün olan mevsimlerde ihale yapılır. Ancak muhtelif işlerin bir eksiltmede toplanması mümkün değildir ve ihalelerin ayrı ayrı yapılacağı açıklanmak suretiyle ilanları bir arada yapılabilir.

İhale Yetkilisi: –Madde 3

Soru 8: Kimler ihale yetkilisidir ve hangi maddede belirtilmiştir?

Cevap 8: İhale yetkilisi olarak bu Kanunda yazılı işleri yaptırmaya ve ihaleye, idarelerin ita amirleri yetkilidir.

Tanımlar: –Madde 4

Soru 9: Yapım, hangi işleri kapsar?

Cevap 9: Yapım; her türlü inşaat, ihzarat, imalat, sondaj, tesisat, onarım, yıkma, değiştirme, iyileştirme, yenileştirme ve montaj işlerini kapsar.

Soru 10: İhale neyi ifade eder?

Cevap 10: İhale, bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla, işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri ifade eder.

Soru 11: Tahmin edilen bedel nedir?

Cevap 11: Tahmin edilen bedel, ihale konusu olan işlerin tahmin edilen bedelini ve yapım işlerinde keşif bedelini ifade eder.

Soru 12: Uygun bedel neyi ifade eder?

Cevap 12: Uygun bedel; artırımlarda, tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere, teklif edilen bedellerin en yükseğini; eksiltmelerde tahmin edilen bedeli geçmemek üzere, teklif edilen bedellerin tercihe layık görülmesini, bedel tahmini yapılamayan ihalelerde teklif edilen bedellerin uygun görülmesini ifade eder.

Soru 13: Müşteri kimdir?

Cevap 13: Müşteri, artırma sonunda kendisine ihale yapılan istekli veya isteklileri ifade eder.

Su Ürünleri İstihsalı Hakkı Kiralarında Süre:

-Madde 65

Soru 131: Dalyanlarda kiralanan süre ne kadardır?**Cevap 131:** Dalyanlarda su ürünleri istihsal hakkının kiralınması beş yıla kadar yapılabilir.**Soru 132: Su ürünleri istihsal hakkı kiralamasında kaç yıla kadar tesisat yapılacak olan üretme yerleri kiraya verilebilir?****Cevap 132:** Su ürünleri istihsal hakkı kiralamasında kiracı tarafından kurulacak ve tesisat yapılacak olan üretme yerleri on beş yıla kadar kiraya verilebilir.**Sözleşmenin Devri: -Madde 66****Soru 133: Sözleşmenin devri hangi koşullar altında gerçekleştirilebilir? İzinsiz devir yapılması durumunda ne olur?****Cevap 133:** Sözleşme, ita amirinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. İzinsiz devir yapılması halinde sözleşme bozulur ve müteahhit veya müşteri hakkında 62'nci madde hükümleri uygulanır. Bu maddeye göre müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.**Müteahhit veya Müşterinin Birden Fazla Olması Hali:**

-Madde 70

Soru 134: Birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından birlikte yapılan taahhütlerde bir müteahhit veya müşterinin ölümü, iflası, tutuklu veya mahkum olması gibi durumlarda ne olur?**Cevap 134:** Birlikte yapılan taahhütlerde, bir müteahhit veya müşterinin ölümü, iflası, tutuklu veya mahkum olması gibi durumlar sözleşmenin devamına engel olmaz.**Soru 135: Birlikte yapılan taahhütlerde müteahhitlerden biri pilot firma olarak belirtilmişse ve bu firmanın şahıs veya şirket olmasına göre ölüm, iflas veya dağılma hallerinde sözleşme kendiliğinden sona erer mi?****Cevap 135:** Pilot firma olarak belirlenmiş bir müteahhidin şahıs veya şirket olmasına göre ölüm, iflas veya dağılma hallerinde sözleşme kendiliğinden sona erer. Ancak diğer müteahhitlerin teklifi ve idarenin uygun görmesi halinde sözleşme yenilenerek işe devam edilebilir.**ÜÇÜNCÜ KISIM
İHALE USULLERİNE TABİ OLMAYAN İŞLER****İhtiyaçların Kamu Kuruluşlarından Karşılanması:**

-Madde 71

Soru 136: Hangi durumlarda ihale işleri kıymet takdiri suretiyle yapılır?**Cevap 136:** İhale işleri, kendi aralarında yapan idareler ve ihtiyaçlarını karşılamak için (a) sabit veya döner sermayeli müesseseler ve özel bütçeli idarelerin kurdukları birliklerden, (b) kamu iktisadi teşebbüsleri, (c) Türk Silahlı Kuvvetlerini güçlendirmek amacıyla kurulmuş olan vakıflar, (d) ürünlerini alan, işleyen, değerlendiren, iyileştiren, satan, üretim ihtiyaçlarına yarayan araç ve gereçleri sağlayan ortaklıklar ve birliklerden, ve (e) kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardan mal ve hizmet temini ile ilgili ihale işleri için Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak kıymet takdiri suretiyle yapılır.**Soru 137: Hangi kuruluşların günlük gıda ve tüketim maddeleri ve sanayi kuruluşlarının imalat sahasına girmeyen makine, teçhizat için bizzat üretim ve yapım şartı aranmaz?****Cevap 137:** Kuruluş amaçları temel gıda ve günlük tüketim maddelerini alıp satmak olan kuruluşlar bakımından, sözü edilen günlük gıda ve tüketim maddeleri; sanayi kuruluşları bakımından da imal edilecek mamullerin bünyesine giren hammadde, yarı mamul, devre elemanları, aksesuar, yardımcı özel teçhizat ve bir bütün halinde kurulacak tesislerde kullanılan ve kuruluşun imalat sahasına girmeyen makine, teçhizat için bizzat üretim ve yapım şartı aranmaz.**Soru 138: Hangi fiyatlar esas alınarak kıymet takdiri yapılır?****Cevap 138:** Bu usulle yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım ve taşıma işlerinin kıymet takdirleri satış fiyatları devletçe veya görevli mercilerce tespit olunanlar için bu fiyatlar esas alınmak suretiyle, fiyatları bu şekilde tespit olunmayanlar için ise 9'uncu maddedeki usule göre alıcı kuruluşlarca yapılır.

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU

18. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM GENEL HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM Uygulama İlkeleri

Amaç: –Madde 1

Soru 1: Kamu İhale Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 1: Kamu İhale Kanunu'nun amacı kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Soru 2: Hangi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri Kamu İhale Kanunu'nun hükümlerine göre yürütülür?

Cevap 2: Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler, kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri, sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar, doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketlerin yapım ihaleleri Kamu İhale Kanunu'nun hükümlerine göre yürütülür.

Soru 3: Hangi kuruluşlar mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde bu Kamu İhale Kanunu'nun kapsamı dışındadır?

Cevap 3: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve

bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketler (yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'na tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kamu İhale Kanunu'nun kapsamı dışındadır.

İstisnalar: –Madde 3

Soru 4: Hangi alanlarda yapılan alımlar için özel güvenlik tedbirleri alınması gerekebilir?

Cevap 4: Savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine Cumhurbaşkanı veya ilgili bakanlık tarafından karar verilen veya mevzuatı uyarınca sözleşmenin yürütülmesi sırasında özel güvenlik tedbirleri alınması gereken veya devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hallerle ilgili olan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için özel güvenlik tedbirleri alınması gerekebilir.

Soru 5: Hangi durumlarda farklı ihale usul ve esasları uygulanabilir?

Cevap 5: Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için farklı ihale usul ve esasları uygulanabilir.

Soru 6: Yurt dışından hangi durumlarda mal veya hizmet alımı yapılabilir?

Cevap 6: İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının mal veya hizmet alımları ile yapım işleri; yurt dışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu mal veya hizmet alımları kanun kapsamındadır.

Alt yükleniciler: –Madde 15

Soru 40: İhale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde, ihale aşamasında isteklilerden neler yapmaları istenebilir?

Cevap 40: İhale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde, ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleşme imzalamadan önce de alt yüklenicilerin listesini idarenin onayına sunmaları istenebilir.

İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesi:

–Madde 16

Soru 41: Hangi durumda ihale, saatinden önce iptal edilebilir?

Cevap 41: İhale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde ihale saatinden önce ihale iptal edilebilir.

Soru 42: İhalenin iptal edilmesi halinde ne olur?

Cevap 42: İptal nedeni belirtilmek suretiyle ihalenin iptal edildiği isteklilere hemen ilân edilerek duyurulur. Bu aşamaya kadar teklif vermiş olanlara ihalenin iptal edildiği ayrıca tebliğ edilir. İhalenin iptal edilmesi halinde, verilmiş olan bütün teklifler reddedilmiş sayılır ve bu teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilir. İhalenin iptal edilmesi nedeniyle isteklilerce idareden herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

Yasak fiil veya davranışlar –Madde 17

Soru 43: İhalelerde hangi fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır?

Cevap 43: İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

- Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.
- İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.
- Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.
- Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek.
- İhaleye katılmayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak.

**İKİNCİ KISIM
İHALE SÜRECİ****BİRİNCİ BÖLÜM****İhale Usulleri ve Uygulaması****Uygulanacak ihale usulleri: –Madde 18**

Soru 44: İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde hangi usuller uygulanır?

Cevap 44: İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde aşağıdaki usullerden biri uygulanır:

- Açık ihale usulü.
- Belli istekliler arasında ihale usulü.
- Pazarlık usulü.

Açık ihale usulü: –Madde 19

Soru 45: Açık ihale usulü nedir?

Cevap 45: Açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür.

Belli istekliler arasında ihale usulü: –Madde 20

Soru 46: Belli istekliler arasında ihale usulü nedir?

Cevap 46: Belli istekliler arasında ihale usulü, ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği bir ihale usulüdür.

Soru 47: Hangi ihaleler belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılır?

Cevap 47: Yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanmadığı işlerin ihalesi ile yaklaşık maliyeti eşik değerinin yarısını aşan yapım işi ihaleleri bu usule göre yaptırılabilir.

Soru 48: Belli istekliler arasında ihale hangi durumda iptal edilir?

Cevap 48: İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir.

4735 SAYILI KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNU

19. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM GENEL HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve İlkeler

Amaç: -Madde 1

Soru 1: 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 1: Bu Kanunun amacı, Kamu İhale Kanununa göre yapılan ihalelere ilişkin sözleşmelerin düzenlenmesi ve uygulanması ile ilgili esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam: -Madde 2

Soru 2: Hangi kurum ve kuruluşlar bu Kanun kapsamındadır?

Cevap 2: Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşları kapsamaktadır. Kamu İhale Kanunu, kamu idareleri, kurumları ve kuruluşları ile bunların dışında kalan kamu tüzel kişilerinin yapacakları mal, hizmet ve yapım işleri ile danışmanlık hizmeti alımlarına ilişkin ihaleleri düzenleyen bir kanundur. Dolayısıyla, Kamu İhale Kanunu kapsamındaki tüm kurum ve kuruluşlar, bu Kanunun kapsamına girmektedir.

Tanımlar: -Madde 3

Soru 3: Kamu İhale Kanunu'nda yer alan hangi tanımlar, Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında geçerlidir?

Cevap 3: Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in madde 3'üne göre, bu yönetmelikte yer alan tanımlar dışındaki tanımların yorumlanmasında Kamu İhale Kanunu'nda yer alan tanımlar geçerlidir. Bu nedenle, Kamu İhale Kanunu'nda yer alan tüm tanımlar bu yönetmelik kapsamında geçerlidir.

İlkeler: -Madde 4

Soru 4: Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar, söz konusu Kanun hükümlerine uygun olarak yaptıkları ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmelerde hangi ilkeye uyulması gerektiğini taahhüt ederler?

Cevap 4: Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinde, tarafların eşit hak ve yükümlülüklerle sahip olmaları ilkesine uyulması gerekmektedir.

Soru 5: Kamu ihalelerinde ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez. Bu ilkeye göre, bir sözleşmenin ihale dokümanına uygunluğu hangi durumlarda değerlendirilir?

Cevap 5: Kamu ihalelerinde ihale dokümanında yer alan şartlara aykırı hükümlere yer verilemez ilkesi, sözleşmenin düzenlenmesi aşamasında ihale dokümanına uygunluğunun değerlendirilmesinde göz önünde bulundurulmalıdır.

Soru 6: Kamu İhale Kanunu kapsamında düzenlenen sözleşmelerde değişiklik yapılamayacağına ilişkin hangi ilke geçerlidir?

Cevap 6: Bu Kanunda belirtilen haller dışında sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılamaz ve ek sözleşme düzenlenemez ilkesi geçerlidir.

Tip Sözleşmeler: -Madde 5

Soru 7: Hangi durumda tip sözleşme kullanılabilir?

Cevap 7: Mal ve hizmet alımlarında, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla istekliler tarafından hazırlanması mutlak olan sözleşmeler kullanılabilir. Ayrıca idarelerce yapılacak sözleşmeler Tip Sözleşme hükümleri esas alınarak düzenlenir.

Soru 8: Tip Sözleşmeler nerede yayımlanır?

Cevap 8: Tip Sözleşmeler Resmi Gazetede yayımlanır.

4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

20. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Soru 1: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 1: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun amacı, demokratik ve şeffaf yönetimin gerektirdiği ilkelere doğrultusunda, kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Soru 2: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu hangi kurum ve kuruluşların faaliyetleri için geçerlidir?

Cevap 2: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetleri için geçerlidir.

Tanımlar: –Madde 3

Soru 3: 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre "Kurum ve kuruluş" neyi ifade etmektedir?

Cevap 3: "Kurum ve kuruluş" bilgi edinme başvurusu yapılacak olan bütün makam ve mercileri ifade etmektedir.

Soru 4: 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre "Başvuru sahibi" neyi ifade etmektedir?

Cevap 4: "Başvuru sahibi" bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri ifade etmektedir.

Soru 5: 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre "Belge" neyi ifade etmektedir?

Cevap 5: "Belge", kurum ve kuruluşların sahip oldukları yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını ifade etmektedir.

Soru 6: 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre "Bilgi veya belgeye erişim" neyi ifade etmektedir?

Cevap 6: "Bilgi veya belgeye erişim" istenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hallerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü

Bilgi Edinme Hakkı: –Madde 4

Soru 7: Kimler bilgi edinme hakkına sahiptir?

Cevap 7: Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Soru 8: Türkiye'de ikamet eden yabancılar ve Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler hangi koşullarda bu kanundan yararlanabilirler?

Cevap 8: Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanabilirler.

Bilgi Verme Yükümlülüğü: –Madde 5

Soru 9: Kurum ve kuruluşların yükümlülükleri nedir?

Cevap 9: Kurum ve kuruluşlar, Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU

21. ÜNİTE

BÖLÜM: 1

Mülki İdare Bölümlerinin Kuruluşları

Madde 1

Soru 1: Türkiye'deki idari yapı nasıl oluşmaktadır?

Cevap 1: Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından coğrafya durumuna, iktisadi şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere; iller ilçelere ve ilçeler de bucaklara bölünmüştür. Bu bölünme sayesinde Türkiye'de idari yapı oluşturulmuştur.

Madde 2

Soru 2: Hangi koşullarda bir köy veya kasaba başka bir il ve ilçeye bağlanabilir?

Cevap 2: Bir köy veya kasabanın başka bir il ve ilçeye bağlanması; il, ilçe ve bucak sınırlarının ve bucak adlarının değiştirilmesi için Cumhurbaşkanı onayı gereklidir.

Soru 3: İl ve ilçe kurulması veya kaldırılması nasıl yapılır?

Cevap 3: İl ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir il'e bağlanması kanun ile yapılır.

BÖLÜM: 2

İl İdaresi

Madde 3

Soru 4: İllerin idaresi hangi yetki esasına dayanır?

Cevap 4: İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır.

Soru 5: İl genel idare teşkilatı nasıl düzenlenir?

Cevap 5: İllerde genel idare teşkilatı il, ilçe ve bucak bölümlerine uygun olarak düzenlenir.

Soru 6: Birden çok ili içine alan çevrede hangi hizmetler için kuruluşlar meydana getirilebilir?

Cevap 6: Belli kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla, birden çok ili içine alan çevrede, bu hizmetler için yetki genişliğine sahip kuruluşlar meydana getirilebilir.

Madde 4

Soru 7: Hangi memurlar il idare şube başkanının emri altındadır?

Cevap 7: İl teşkilatının her birinin başında bulunanlar il idare şube başkanlarıdır ve bunların emri altında çalışanlar ilin ikinci derecede memurlarıdır.

Soru 8: İl genel idaresinin başı ve mercii kimdir?

Cevap 8: İl genel idaresinin başı ve mercii, ilin valisidir.

Soru 9: Hangi kamu kuruluşları bu madde hükmünden müstesnadır?

Cevap 9: Hakimler Kanunu ile İcra ve İflas Kanununda yazılı yargıç, Cumhuriyet savcısı ve yargıç sınıfında bulunanlarla bu kanunlarda yazılı adalet memurları, askeri birlikler, askeri fabrika ve müesseseler, askerlik daire ve şubeleri bu madde hükmünden müstesnadır.

Madde 5

Soru 10: İllerde vali muavinleri ne iş yaparlar?

Cevap 10: İllerde vali muavinleri, valilerin tayin ve tesbit ettiği işlerde yardımcılık yaparlar ve valinin bulunmadığı zamanlarda vekilliklerini üstlenirler. Ayrıca valiliğin yazı işlerinin düzenlenmesinden de sorumludurlar.

Soru 11: Bir ilde vali muavini olarak çalışan bir kişi, valinin yokluğunda hangi görevi üstlenebilir?

Cevap 11: Bir ilde vali muavini olarak çalışan bir kişi, valinin yokluğunda vekilliğini üstlenebilir ve valinin görevlerini yerine getirebilir. Bu nedenle valinin yokluğunda ilin idaresinden sorumlu olur.

4688 SAYILI KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU SÖZLEŞME KANUNU

22.
ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM AMAÇ, KAPSAM VE TANIMLAR

Amaç: –Madde 1

Soru 1: Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun amacı nedir?

Cevap 1: Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Soru 2: Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun kapsamı nedir?

Cevap 2: Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.

Tanımlar: –Madde 3

Soru 3: Kamu görevlisi neyi ifade eder?

Cevap 3: Kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerini ifade eder.

Soru 4: Kamu işvereni neyi ifade eder?

Cevap 4: Kamu görevlilerinin çalıştığı tüzel kişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarını ifade eder.

Soru 5: Sendika neyi ifade eder?

Cevap 5: Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları ifade eder.

İKİNCİ KISIM KURULUŞ ESASLARI VE ORGANLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları

Kuruluş: –Madde 4

Soru 6: Sendikalar kimler tarafından kurulur?

Cevap 6: Sendikalar hizmet kolu esasına göre Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu iş yerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.

Hizmet kolları: –Madde 5

Soru 7: Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları hangileridir?

Cevap 7: Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları şunlardır:

1. Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri
2. Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri
3. Sağlık ve sosyal hizmetler
4. Yerel yönetim hizmetleri
5. Basın, yayın ve iletişim hizmetleri
6. Kültür ve sanat hizmetleri
7. Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri
8. Ulaştırma hizmetleri
9. Tarım ve ormancılık hizmetleri
10. Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri
11. Diyanet ve vakıf hizmetleri

Kuruluş işlemleri: –Madde 6

Soru 8: Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, kaç iş günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir?

Cevap 8: Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, on beş iş günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

5580 SAYILI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNU

23. ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam: –Madde 1

Soru 1: Özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verme yetkisi kime aittir?

Cevap 1: Özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verme yetkisi Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilere aittir.

Soru 2: Hangi kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi düzenlenmektedir?

Cevap 2: Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumlarının eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimini düzenlemektedir.

Soru 3: Bu Kanun, hangi öğretim kurumlarını kapsayan bir düzenlemedir?

Cevap 3: Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumlarını ve yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsamaktadır.

Tanımlar: –Madde 2

Soru 4: Tanımlar bölümünde geçen “Bakanlık” ifadesi hangi kurumu ifade etmektedir?

Cevap 4: “Bakanlık” ifadesi Millî Eğitim Bakanlığını ifade etmektedir.

Soru 5: Hangi özel öğretim kurumları “kurum” tanımı içerisinde yer almaktadır?

Cevap 5: “Kurum” tanımı içerisinde, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, özel eğitim okulları, çeşitli kurslar, özel öğretim kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşlar, motorlu taşıt sürücüler kursları, hizmet içi eğitim merkezleri, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, sosyal etkinlik merkezleri, mesleki eğitim merkezleri ve benzeri özel öğretim kurumları yer almaktadır.

Soru 6: Hangi okullar “yabancı okullar” olarak tanımlanmaktadır?

Cevap 6: “Yabancı okullar” tanımı, yabancılar tarafından açılan özel okulları ifade etmektedir.

Soru 7: “Milletlerarası özel öğretim kurumları” tanımı neyi ifade etmektedir?

Cevap 7: “Milletlerarası özel öğretim kurumları” tanımı, yalnız yabancı uyruklu öğrencilerin devam edebileceği özel öğretim kurumlarını ifade etmektedir.

Soru 8: “Kurucu” terimi ne anlama gelmektedir?

Cevap 8: “Kurucu” terimi, bir kurumun sahibi olan ve kurum açma izin belgesi adına düzenlenen gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir.

Soru 9: “Kurucu temsilcisi” terimi hangi durumu ifade etmektedir?

Cevap 9: “Kurucu temsilcisi” terimi, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler adına seçilen kişiyi ifade etmektedir.

Soru 10: “Uzaktan öğretim kurumu” neyi ifade etmektedir?

Cevap 10: “Uzaktan öğretim kurumu”, çeşitli nedenlerle öğrenimlerini sürdüremeyenlere iletişim araçlarıyla eğitim-öğretim sunan kurumları ifade etmektedir.

Soru 11: “Özel öğretim kursu” terimi hangi kapsamı ifade etmektedir?

Cevap 11: “Özel öğretim kursu” terimi, kişilerin Bakanlıkça belirlenmiş bilim gruplarına uygun eğitim ortamlarında, öğrenim seviyelerine, ilgi ve isteklerine uygun öğretim programları doğrultusunda bilgi, beceri, yetenek ve deneyimlerini geliştirdiği, belirli bir bilim grubunda eğitim veren kurumları ifade etmektedir.

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

